

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 1, 2025

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1351](#) 13-12-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1286](#) 13-12-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1326](#) 06-12-2024

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:20](#) 07-01-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3425](#) 17-12-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3320](#) 10-12-2024

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:2349](#) 03-12-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3326](#) 03-12-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3673](#) 21-11-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3674](#) 21-11-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6960](#) 14-11-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3554](#) 12-11-2024

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:113](#) 09-01-2025

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:118](#) 09-01-2025

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:53](#) 08-01-2025

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:21](#) 07-01-2025

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:7102](#) 24-12-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13710](#) 18-12-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:13129](#) 18-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12861](#) 18-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12712](#) 17-12-2024
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:7137](#) 13-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:13130](#) 12-12-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13708](#) 11-12-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13706](#) 11-12-2024
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:8049](#) 11-12-2024
[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:8883](#) 11-12-2024
[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:5148](#) 11-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12709](#) 11-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12708](#) 09-12-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:10098](#) 04-12-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:10099](#) 04-12-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:13128](#) 04-12-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13215](#) 27-11-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12705](#) 27-11-2024
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:8076](#) 25-11-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:10081](#) 20-11-2024
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:22435](#) 18-11-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:10163](#) 13-11-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:6523](#) 25-09-2024
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:6761](#) 04-09-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13700](#) 28-08-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13695](#) 14-08-2024
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:22376](#) 12-03-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:13](#) 03-01-2024

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:4454 08-09-2023

Antillen

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2024:257 20-11-2024

RECHTSPRAAK

Het tuchthof bevestigt oordeel in eerste aanleg dat de kandidaat-notarissen in weerwil van erflaters wil de rol van executeur naar zich toe hebben getrokken.

Klager is een van de (tien) testamentaire erfgenamen in de nalatenschap van zijn overleden achterneef/erflater. Erflater heeft een testament gemaakt waarin hij (de oudste op) het kantoor van de kandidaat-notarissen heeft benoemd tot executeur van zijn nalatenschap. Klager is daarnaast aangewezen als contactpersoon voor 'diverse zaken, waaronder de huisontruiming'. Klager verwijt de kandidaat-notarissen, onder meer, dat zij de rol van executeur naar zich toe hebben getrokken terwijl dit niet de bedoeling van erflater is geweest. Klager verwijt de kandidaat-notarissen ook dat er klantonvriendelijk is gehandeld en dat er fouten zijn gemaakt bij de afwikkeling van de nalatenschap.

In eerste aanleg (ECLI:NL:TNORDHA:2023:26) heeft de kamer de klachten afgewezen en geoordeeld dat erflater in zijn testament het notariskantoor heeft benoemd tot executeur. Deze taak heeft het kantoor ook op zich genomen. Het verwijt van klager dat het notariskantoor ten onrechte de rol van executeur naar zich toe heeft getrokken treft daarom geen doel. Voor zover de klacht ziet op het verwijt van klager dat de oud-kandidaat-notaris klantonvriendelijk heeft gehandeld, overweegt de kamer dat het haar taak was om namens de executeur de nalatenschap van erflater af te wikkelen. In dat verband diende zij de belangen van alle erfgenamen te behartigen. Op het moment dat zij constateerde dat klager ongevraagd inboedel had meegenomen uit de woning was het haar taak om klager hierop aan te spreken. Dit geeft geen blijk van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen. Uit het dossier blijkt dat het ontruimingsbedrijf een poging heeft gedaan om een aantal goederen aan een kringloopwinkel aan te bieden. Dat hier geen interesse voor bleek te zijn, valt de kandidaat-notaris niet te verwijten. Ook is gebleken dat de rekeningen van de schuldeisers door het notariskantoor inmiddels zijn voldaan. Dat dit wat langer heeft geduurd dan gewenst, kan hem evenmin worden aangerekend omdat hij afhankelijk was van de medewerking van de bank om over de banktegoeden van erflater te beschikken.

Het hof (ECLI:NL:GHAMS:2024:3320) onderschrijft het oordeel van de kamer en neemt dit over.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3320

Zaaknummer: 200.336.890/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, E. de Greeve en S.V. Viveen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van een groot aantal erfgenamen benoemt de rechtbank in een onbeheerde nalatenschap een vereffenaar.

Verzoeker is de gemachtigde van 51 van de bekende erfgenamen van erflater en verzoekt namens hen om de benoeming van een vereffenaar. De nalatenschap kan op dit moment niet beheerd worden, terwijl de nalatenschap een woning bevat die op dit moment leegstaat en daardoor vatbaar is voor bewoning door onbevoegden. Ook zijn bepaalde verzekeringen zonder toestemming opgezegd en dienen deze opnieuw te worden afgesloten. Daarnaast moeten rekeningen worden betaald en heeft een van de schuldeisers inmiddels beslag gelegd op de woning. Ook dient verder erfgenamenonderzoek te worden verricht, artikel 4:225 lid 1 BW. De rechtbank wijst het verzoek toe. De (aangeschreven) belanghebbenden hebben niet gereageerd (art. 4:206 lid 1 BW), zodat de rechtbank ervan uitgaat dat deze belanghebbenden geen verweer willen voeren. Het verzoek om het loon van de vereffenaar vast te stellen conform de Recofa-richtlijnen en te bepalen dat de vereffenaar halfjaarlijks mag declareren, wijst de rechtbank af. Daarover gaat de kantonrechter die voor de vaststelling van het loon in beginsel zal aansluiten bij de Recofa-richtlijnen, in welke regeling ook is vermeld hoe moet worden omgegaan met de vraag om een voorschot op het loon.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12709

Zaaknummer: C/10/688599 / HA RK 24-1021

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van meerderjarigenbewindvoerder tot opheffing testamentair bewind wordt afgewezen.

Het in 2017 verkregen erfdeel van X is onder testamentair bewind gesteld waarbij verweerster is benoemd tot bewindvoerder. In 2023 is ter zake van X een meerderjarigenbewindvoerder en een mentorschap benoemd waarbij zijn echtgenote en zoon als bewindvoerder/mentor (verzoekers) zijn aangesteld. Volgens verzoekers is het voor een doelmatig beheer van het vermogen onwenselijk als het vermogen enerzijds door een testamentair bewindvoerder en anderzijds door twee meerderjarigenbewindvoerders wordt beheerd; hun verzoek strekt ertoe het testamentair bewind op te heffen. De rechtbank verwijst naar de vijfjaarstermijn van artikel 4:178 lid 2 BW en stelt vast dat het verzoek is gedaan door de bewindvoerders en mentoren en dat zij niet zonder meer kunnen worden begrepen als de rechthebbende die de onder bewind staande goederen zelf op verantwoorde wijze zal kunnen besturen als bedoeld in gemeld artikel. Een bewind of mentorschap kan immers, bijvoorbeeld in een geval van onwerkbaarheid, eindigen om een andere reden dan testamentair bewind. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat X zelf het onder het testamentair bewind staand vermogen moet gaan beheren, terwijl partijen het erover eens zijn dat X dit door zijn niet aangeboren hersenafwijking niet zelf kan doen. Ook overweegt de rechtbank dat er voldoende vermogen is waarover verzoekers kunnen beschikken voor de noodzakelijke uitgaven en dat zij in zoverre niet hoeven te beschikken over het onder testamentair bewind gestelde vermogen. Voorts is van belang dat erflater verzoekers niet heeft bedacht in zijn testament en zijn kleinzoon/medeverzoeker in zijn testament expliciet heeft onterfd. Ter zitting is duidelijk geworden dat verzoekers enerzijds en erflater anderzijds al lange tijd gebrouilleerd zijn en geen of hoegenaamd geen contact hadden. Ook de verhouding tussen verzoekers enerzijds en verweerster anderzijds is minder dan optimaal, maar niet is gebleken van onoverkomelijke praktische bezwaren tegen het naast elkaar bestaan van bewind en testamentair bewind. Uiteraard dient verweerster als testamentair bewindvoerder elk jaar verzoekers als bewindvoerders op de hoogte te stellen van de omvang van het onder testamentair bewind gestelde vermogen, opdat verzoekers dit mee kunnen nemen in onder andere hun jaarlijkse rekening en verantwoording, maar verder beslist verweerster over de aanwending of juist het sparen van het onder testamentair bewind staande vermogen. Dit alles maakt dat de

rechtbank geen grond ziet voor opheffing van het testamentair bewind.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12708

Zaaknummer: C/10/679846 / HA RK 24-490

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering van enig erfgenaam om te worden toegelaten als lid van een vereniging die volkstuinen met tuinhuisjes exploiteert wordt toegewezen.

Gedaagde X is een vereniging die volkstuinen met daarop tuinhuisjes exploiteert. Erflater was lid van de vereniging en als zodanig gerechtigd tot een van die huisjes. Eiser is enig erfgenaam van erflater en vordert dat gedaagde wordt veroordeeld hem toe te laten als lid van de vereniging met recht op gebruikmaking van het tuinhuisje. Nadat over het lidmaatschap en de gerechtigheid van A als enig erfgenaam eerder verschil van mening bestond, betwist X de vordering niet langer zodat deze wordt toegewezen. In reconventie heeft X gevorderd om in geval van toewijzing van de vordering, A te veroordelen aan haar te betalen wat de erflater aan X verschuldigd was. Partijen zijn het eens geworden dat dit een bedrag van € 3.400,61 is en A wordt tot de voldoening daarvan veroordeeld.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12705

Zaaknummer: C/10/653582 / HA ZA 23-207

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter verklaart verzoeksters niet-ontvankelijk in hun verzoek tot herroeping van een schenkingsmachtiging die de kantonrechter in 2006 op verzoek van de curator van erflater heeft verleend.

Erflater X was gehandicapt en doofstom en heeft gedurende zijn leven in instellingen gewoond. De ouders van erflater zijn in 1944 in Auschwitz vermoord. Verzoeksters zijn de kinderen van de zus van de vader van erflater. Erflater was in 1959 onder curatele gesteld en in 1973 is Y tot curator benoemd. In 2006 heeft de kantonrechter op verzoek van Y machtiging verleend om het belegde vermogen van erflater te schenken aan Stichting A (met voorbehoud van het vruchtgebruik) waarna de desbetreffende akte van schenking is verleden. Na erflaters overlijden zijn Z en Q op 9 juni 2023 tot vereffenaar benoemd, waarna Z op 22 maart 2024 op eigen verzoek is ontslagen als vereffenaar. Q heeft in mei 2024 bericht dat de drie verzoeksters erfgenamen zijn van erflater. Vervolgens hebben verzoeksters aan stichting A verzocht om afstand te doen van de schenking. A heeft laten weten dat zij daartoe niet zal overgaan. In onderhavige procedure vragen verzoeksters om herroeping van de schenkingsmachtiging uit 2006 omdat deze tot stand is gekomen door bedrog door de curator: het destijds in het verzoekschrift ingenomen standpunt dat aangenomen moet worden dat er geen directe familie van erflater in leven is, is aantoonbaar en evident onjuist. Verzoeksters doen een beroep op artikel 390 juncto 382 Rv dat bepaalt dat een beschikking herroepen kan worden indien de beschikking berust op bedrog door de betrokken partij in het geding gepleegd. De betrokken curator en de notaris hadden eenvoudig kunnen achterhalen dat er nog erfgenamen in leven waren door middel van een erfgenamenonderzoek. Ook voeren zij aan dat als de kantonrechter indertijd van het bestaan van de erfgenamen van de erflater op de hoogte was geweest, het in de rede had gelegen dat de verzochte machtiging niet was verleend. De stichting A heeft ter terechtzitting aangevoerd dat zij een melding heeft ontvangen dat zij in aanmerking kwam voor een erfenis die naar twee goede doelen zou moeten. Zij fungeert slechts als doorgeefluik en doet dat in alle zorgvuldigheid. De stichting vindt dat, nu er een duidelijke machtiging is gegeven door de rechter, het geld naar deze doelen zou moeten. De kantonrechter constateert dat verzoeksters binnen de termijn van drie maanden nadat zij van de machtiging op de hoogte zijn gesteld onderhavig verzoek hebben ingediend, zodat zij in

zoverre ontvankelijk zijn. Volgens de kantonrechter kan de herroeping uitsluitend worden verzocht door de oorspronkelijke verzoeker of een belanghebbende tot herroeping en blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat de wet slechts aan een beperkte groep belanghebbenden rechtsmiddelen toekent. Daar behoren verzoeksters naar het oordeel van de kantonrechter niet toe en hij verwijst o.m. naar artikel 798 Rv. Weliswaar heeft de machtigingsbeslissing invloed op het vermogen van erflater en in verder verwijderd verband op de nalatenschap, maar daarmee was ten tijde van de machtiging nog geen sprake van een rechtstreeks belang voor verzoeksters als bedoeld in genoemde bepaling. Ook heeft de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2002:AD4932) het begrip belanghebbende in een machtigingsprocedure als hier aan de orde drastisch beperkt. Dat het niet om een relatief simpele en eenvoudige vermogensrechtelijke beslissing gaat maar om een ingrijpend vermogensrechtelijk besluit doet daaraan niet af (ECLI:NL:HR:2014:160). Dat, zoals verzoeksters hebben betoogd, de kantonrechter het machtigingsverzoek niet had toegewezen indien hij op de hoogte was geweest van het bestaan van familieleden van erflater, is zeker niet uit te sluiten, maar die enkele omstandigheid leidt er niet toe dat de machtigingsbeslissing door middel van herroeping kan worden teruggedraaid. De kantonrechter verklaart verzoeksters niet-ontvankelijk in hun verzoek tot herroeping.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 25-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:8076

Zaaknummer: 11330709 EB VERZ- 24-10848

Rechters: E. Pennink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank benoemt op verzoek van meerderjarigenbewindvoerder over het vermogen van een erfgenaam een vereffenaar in beneficiair aanvaarde nalatenschap.

Q verzoekt de rechtbank om op grond van artikel 4:203 lid 1 onder a BW een vereffenaar te benoemen in de nalatenschap van de in september 2024 te Rotterdam overleden erflaatster. Aan de voorwaarden van genoemd artikel, nl. dat de rechtbank als een nalatenschap beneficiair is aanvaard een vereffenaar kan benoemen op verzoek van een erfgenaam, is voldaan. Erflaatster heeft niet bij testament over haar nalatenschap beschikt en was toen zij overleed ook niet gehuwd of geregistreerd als partner, zodat haar kinderen A, B en C haar erfgenamen zijn. Q is de bewindvoerder van het vermogen van A en B, en heeft namens hen beneficiair aanvaard. Er is belang bij de benoeming van een vereffenaar omdat contact tussen de erfgenamen niet mogelijk is en verzoekster over onvoldoende kennis en kunde beschikt om de nalatenschap (verder) te vereffenen. Dit is ook in het belang van de schuldeisers van de nalatenschap, want er zijn diverse schulden. Gelet op het voorgaande en omdat de bewindvoerder over het vermogen van C heeft verklaard in te stemmen met de benoeming van een vereffenaar en met de door verzoekster voorgestelde vereffenaar, benoemt de rechtbank de door verzoekster voorgestelde vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 17-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12712

Zaaknummer: C/10/689511 / HA RK 24-1072

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testateur was wilsbekwaam en tot erfgenaam benoemde buurvrouw heeft erflater niet als verpleegkundige maar als mantelzorgende buurvrouw bijgestaan.

Tot de onverdeelde nalatenschap van erflater X zijn gerechtigd eisers A en B (tezamen voor 2/3) en gedaagden C en D (tezamen voor 1/3). Erflater is overleden in 1978, zijn echtgenote in 1974. Zij hadden drie kinderen: E, F en G. E is overleden in 2005, F en G zijn overleden in 2022. F en G woonden samen, hadden geen kinderen en na het overlijden van G in 2022 was F diens enig erfgenaam, kort daarna is F overleden. F had in zijn testament A en B tot zijn erfgenamen benoemd. In onderhavige procedure vorderen A en B o.m. dat C en D worden veroordeeld medewerking te verlenen aan de kadastrale splitsing van een tot de nalatenschap van erflater behorende onroerende zaak en de ondertekening van een verkoopvolmacht. In reconventie vorderen C en D de nietigverklaring van het testament van F en afgifte door A en B van alle tot de nalatenschap van X behorende goederen. C en D stellen dat F niet feitelijk- wilsbekwaam was ten tijde van het opmaken van het testament. In dat kader stelt de rechtbank dat de verjaringstermijn van artikel 4:54 lid 1 BW niet van toepassing is op een vordering om voor recht te verklaren dat een testament nietig is. Daarna gaat de rechtbank in op de inhoud van de zaak en stelt vast dat de passerend notaris heeft verklaard het stappenplan te hebben gevolgd en de enige objectieve factor die tot alertheid noopt de hoge leeftijd was van F. Bij alle overige objectieve en subjectieve indicatoren stonden de seinen allemaal heel duidelijk op groen. Ook meldt de notaris dat F de noodzaak tot het opmaken van het testament haarfijn uit de doeken deed: na het overlijden van broer G zouden, bij gebreke aan een subsidiaire erfstelling, C en D erven en dat was niet de bedoeling. Zijn erfgenamen moesten zijn burens A en B worden. De notaris legt uit waarom erflater geen concepttestament wilde ontvangen en dat nadat de notaris in verband met de gezondheid van F met spoed werd opgeroepen, erflater tijdens het passeergesprek nog helder van geest was, maar fysiek te zwak om het testament zelf te ondertekenen. Kort na ondertekening door de notaris is F vervolgens overleden. De rechtbank trekt de deskundigheid van twee door C en D ingeschakelde deskundigen niet in twijfel, maar stelt wel vast deze twee – anders dan de notaris – F niet in persoon hebben gesproken. De rechtbank begrijpt uiteraard ook dat C en D gelet op de belangen die op het spel staan maar ongetwijfeld ook omdat de beslissing van F hen verraste, bij alles wat voorgevallen

is, aangeven wat de notaris anders of beter had moeten en kunnen doen, maar feit blijft dat F duidelijk was bij zowel het eerste gesprek met de notaris als het uiteindelijke passeren. Dat het overlijden van G een traumatische gebeurtenis was voor F blijkt niet en anders dan C en D aanvoeren, is de wijziging in het testament vrij eenvoudig: niet C en D erven, maar A en B. De rechtbank concludeert dat F wilsbekwaam was en het testament in stand blijft. Ook het beroep dat C en D doen op artikel 4:59 BW dat op grond van artikel 4:62 lid 3 BW ook in deze casus geldt, wijst de rechtbank af. A en B zijn als burens bij F en G betrokken geraakt, zo rond 2010. Uit meerdere verklaringen blijkt dat F en G weinig tot geen contacten in de buurt hadden, behalve met A en B en hun kinderen. A en B zijn in ieder geval vanaf eind 2021 mantelzorg aan G en F gaan verlenen, welke zorg rond het overlijden van G sterk werd geïntensiveerd. A is de financiële zaken gaan beheren, en er is 24-uurszorg ingeschakeld uit het professionele netwerk van B. B, verpleegkundige van beroep, heeft dus, samen met de ingeschakelde verpleegkundigen, bijstand aan F verleend. Zij heeft dit naar het oordeel van de rechtbank echter als mantelzorger gedaan, niet als beroepsbeoefenaar als bedoeld in artikel 4:59 BW. Verder wijst de rechtbank het door A en B gevorderde toe.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 18-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12861

Zaaknummer: C/10/673679 / HA ZA 24-139

Rechters: E.A. Vroom, M. Aukema en P.G. Knoppers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een geschil over de eventuele opeisbaarheid van een OBV- vordering is een processueel ondeelbare rechtsverhouding zodat de rechtbank eiser de gelegenheid biedt ook de andere vorderingsgerechtigde kinderen van erflater op te roepen.

Eiser X is enig erfgenaam in de nalatenschap van zijn in 2006 overleden vader A. A was met zijn broer B en zus C erfgenaam in de nalatenschap van hun in 2004 overleden vader/erflater Q. Het testament van Q bevatte een ouderlijke boedelverdeling, en een vantoepassingverklaring van de regels van plaatsvervulling. De hoogte van de OBV-vorderingen is nimmer vastgesteld. X stelt dat de OBV-vordering opeisbaar is geworden door het huwelijk van gedaagde R in 2012 en vordert uitbetaling. De rechtbank is van oordeel dat hier sprake is van een processueel ondeelbare rechtsverhouding zodat niet alleen gedaagde maar ook de andere kinderen van erflater Q, te weten B en C, dienen te worden opgeroepen. Dit brengt met zich dat er sprake is van een verzuim dat in de procedure kan worden hersteld door B en C alsnog in het geding te betrekken en eiser X is naar het oordeel van de rechtbank de aangewezen partij om voor die oproeping (met inachtneming van art. 118 Rv) zorg te dragen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 25-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:6523

Zaaknummer: C/03/328886 / HA ZA 24-141

Rechters: Y.J.C.A. Roeffen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In de verdeling van een drietal nalatenschappen beoordeelt de rechtbank vorderingen op een mede-erfgenaam, een last tot verrekening, en een handgeschreven stuk over een tot de nalatenschap behorend voorkeursrecht tot koop.

Eisers A, B, C, D en E en gedaagde F zijn allen kinderen en erfgenamen van de in 1999 overleden erflaatster X en de in 2020 overleden erflater Y. X legateerde het levenslange vruchtgebruik van de gehele nalatenschap aan Y, en benoemde hem met de zes kinderen tot erfgenaam. In het testament van Y is een last tot verrekening opgenomen van de openstaande vorderingen die Y of de andere kinderen op F hebben uit hoofde van geldleningen met hetgeen F uit de nalatenschap verkrijgt. A en B benoemden Y tot gezamenlijk bevoegde executeurs. Tot de nimmer verdeelde nalatenschappen van X en Y behoren een aantal registergoederen. In 2008 overleed Z, de broer van Y en enkelen van partijen zijn ook erfgenaam in die nalatenschap die o.m. een registergoed omvat aangeduid als 'het bakhuis' dat de executeur van die nalatenschap wenst te verkopen om tot een algehele afwikkeling te komen. Y had ten aanzien van het bakhuis een voorkeursrecht tot koop, welk recht thans (als activum) tot diens nalatenschap behoort en ten aanzien waarvan Y in 2018 op een handgeschreven briefje aangaf dat hij niet wilde dat het voorkeursrecht van het bakhuis zou overgaan op F. Eisers vorderen samengevat dat F wordt veroordeeld tot medewerking aan de verdeling van de drie nalatenschappen o.m. conform een conceptakte uit oktober 2023 een en ander met dien verstande dat een (mogelijke) wijziging van de inhoud van die conceptakte aan F niet het recht geeft om zijn medewerking aan verdeling en levering conform de (gewijzigde) akte te weigeren als hetgeen F uit hoofde van zijn erfdeel effectief ontvangt nihil is. De rechtbank volgt F niet in zijn verweer dat eisers niet-ontvankelijk zijn omdat A en B 'hoofdelijk' handelen en niet in hoedanigheid van executeur. Dit verweer is niet goed te volgen, nu de term hoofdelijk ziet op een schuld waarvoor twee of meer partijen elk voor het geheel aansprakelijk zijn in deze zaak niet aan de orde is, anders dan de termen pro se en q.q. waarop F het oog lijkt te hebben. Los daarvan gaat het om erfgenamen c.q. deelgenoten die een mededeelgenoot hebben gedagvaard om onder meer uit de onverdeeldheid te geraken zodat het verweer wordt gepasseerd. In het kader van verrekening beoordeelt de rechtbank de leningen die eisers stellen te hebben op F en de eventueel verschuldigde krachtens een door A

en B ingebracht en door F niet-ondertekend stuk.

Interessant is dat de rechtbank F niet volgt in diens verweer dat de vordering van A is verjaard, artikel 3:307 BW. De rechtbank onderschrijft dat, zoals eisers hebben gesteld, F met dit verweer de testamentaire last miskent en dat in februari 2019 F is verzocht 'om op korte termijn een terugbetalingsvoorstel' te doen zodat de verjaringstermijn op z'n vroegst pas op dat moment is gaan lopen en er mitsdien geen sprake is van verjaring. F heeft geen argumenten aangedragen ter ontzenuwing van dit verweer. Dat de gestelde leningen van A niet in een verdeling kunnen worden meegenomen 'omdat dit geen actief is in de nalatenschap', is, zo de rechtbank, gezien de testamentaire last niet goed te volgen, nog daargelaten dat het eisers vrij staat al hun geschilpunten aan de rechtbank voor te leggen, ook als deze niet of in los(ser) verband staan met de nalatenschappen op zich en de verdeling daarvan. Ter zake van de waardebepaling van het onverdeelde registergoed stelt de rechtbank voorop dat in de conceptakte wordt uitgegaan van de waarde per 2021 en stelt vast dat het de wens is van F dat tot een nieuwe waardebepaling wordt overgegaan. De rechter die de verdeling vaststelt, geniet daarin enige mate van vrijheid, in die zin dat hij niet is gebonden aan hetgeen partijen over en weer hebben gevorderd en niet expliciet behoeft in te gaan op hetgeen partijen aanvoeren. In het licht hiervan acht de rechtbank, mede gelet op de omstandigheid dat hoewel de samenstelling en omvang van de nalatenschap worden bepaald op de sterfdatum van de erflater, voor de waardering in beginsel de datum van verdeling wordt aangehouden, een nieuwe taxatie van het registergoed aangewezen. De stelling van eisers dat F bij betwisting van de taxatie vooraf aannemelijk moet maken dat de waarde van de onroerende zaken méér is dan € 1.436.000, maakt dat niet anders. In verband met het voornemen tot de benoeming van een deskundige wordt op dit punt iedere beslissing aangehouden. Over de schriftelijke verklaring van Y over het voorkeursrecht merkt de rechtbank op deze te beschouwen als een codicil in de zin van artikel 4:97 BW dat gelet op de inhoud buiten de werking van dit artikel valt, zodat het nietig is. Dit impliceert dat zowel eisers als F samen het voorkeursrecht tot koop van het bakhuis hebben en dat zij zich derhalve gezamenlijk dienen te verstaan om tot een eventuele koop ervan over te gaan en, in dat geval, over de koopprijs. De eis strekkende tot veroordeling van F om mee te werken aan de levering conform de (herziene) conceptakte van verdeling, vindt de rechtbank een brug te ver.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:10081

Zaaknummer: C/03/313889 / HA ZA 23-50

Rechters: T.A.J.M. Provaas

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door curator van erfgenaam verzochte machtiging om afstand te mogen doen van opeisbare OBV-vordering en om geen beroep op legitieme portie te hoeven doen, wordt niet verleend.

A is in 1988 onder curatele gesteld waarbij X tot curator is benoemd. Na het overlijden in 1999 van erflater hebben zijn drie kinderen A, B en C een niet-opeisbare vordering gekregen op hun moeder. De na het overlijden van moeder/erflaatster (die kind A heeft onderfd) opeisbaar geworden vordering van A op moeders nalatenschap bedraagt circa € 160.000. Thans verzoeken X, B en C een machtiging (toestemming) voor curator X om namens A afstand te doen van haar OBV-vorderingsrecht. Ook verzoeken zij een machtiging voor curator X om als wettelijk vertegenwoordiger van A geen aanspraak te maken op haar legitieme portie in de nalatenschap van erflaatster. De kantonrechter begrijpt dat verzoekers artikel 1:386 lid 1 in samenhang gelezen met artikel 1:345 BW aan hun verzoek ten grondslag leggen. Verzoekers hebben hun verzoek toegelicht door erop te wijzen dat A vanwege haar zware verstandelijke beperking (syndroom van Down met cognitieve vermogens vergelijkbaar met een kind van ongeveer vijf jaar) niets heeft aan het geld, omdat zij beschikt over voldoende inkomen om in haar levensonderhoud te voorzien. Volgens verzoekers kan A nog niet blij worden gemaakt met bijvoorbeeld een dagje uit en speelt haar leven zich af in de zorginstelling waarin zij verblijft. Het gevolg hiervan zal daarom zijn dat wat A heeft verkregen uit de nalatenschap van haar vader en de legitieme portie in de nalatenschap van haar moeder, ongebruikt op haar rekening zal blijven staan en zal verdampen aan eigen bedrage. Dit hebben erflater en erflaatster volgens verzoekers nooit gewild. De kantonrechter verleent geen van de gevraagde machtigingen en geeft aan dat hoewel er begrip kan bestaan voor het standpunt van verzoekers, uitsluitend de belangen van A mogen meewegen. Het is niet in het belang van A om afstand te doen van het OBV-vorderingsrecht of om geen aanspraak te maken op de legitieme portie. Zij zou daardoor een aanzienlijke vermogenstoename mislopen. Dat het niet de wil van erflater en erflaatster was dat A zou erven, omdat haar deel waarschijnlijk grotendeels zal opgaan aan de eigen bijdrage, maakt dit niet anders. Bovendien kan niemand in de toekomst kijken en zou A bijvoorbeeld in de situatie dat zij een andere of aanvullende behoefte aan (al of niet particuliere) kostbare zorg zou krijgen, baat kunnen hebben bij een ruimere financiële armslag. De verwijzing naar ECLI:NL:RBZWB:2014:1975 (ERF 2014-0037)

leidt niet tot een ander oordeel; nog daargelaten dat in die zaak sprake was van een rechthebbende van 85 jaar oud met een fors vermogen, terwijl A 58 jaar oud is en een eigen vermogen heeft van ongeveer 20.000 (exclusief het vaderlijk erfdeel), is de kantonrechter van oordeel dat ook door een vermogenstoename te voorkomen, medewerking wordt verleend aan het frustreren van de wettelijke regeling van de eigen bijdrage.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:13130

Zaaknummer: 11346615 VC 24-444 en 11346616 VC 24-445

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank oordeelt dat zoon krachtens bruikleen in de boerderij van moeder verblijft, dat deze niet hoeft te worden ontruimd en dat een zwaarwegende grond voor opzegging vooralsnog ontbreekt.

Zoon A woont zijn hele leven in de boerderij die in eigendom aan moeder toebehoort. A is er ook blijven wonen nadat moeder in 2022 is opgenomen in een verpleeghuis met de verwachting dat zij niet zal terugkeren. Nadat A weigert om zus B namens moeder toegang te verschaffen en diverse gevoerde kort gedingen is A veroordeeld tot afgifte van een set sleutels. De thans door zus B als gemachtigde van moeder gevorderde ontruiming van de woning door A wijst de rechtbank af. De stelling van B dat A geheel zonder recht of titel in de boerderij van moeder is verbleven, volgt de rechtbank niet. De rechtbank is van oordeel dat A in de boerderij verblijft op grond van een natuurlijke verbintenis ingegeven door een morele verplichting in de zin van artikel 6:3 lid 2 sub b BW. Hierbij neemt de rechtbank in aanmerking dat de boerderij (thans) in eigendom van moeder is, maar dat zij A op de wereld heeft gezet, hij op de boerderij is opgegroeid en hij zijn hele leven daar samen met vader en – vanaf 1991 alleen – met moeder heeft gewoond en dat hij verknocht is geraakt aan de boerderij. Dat A geen recht of titel had om in de boerderij te verblijven, ziet de rechtbank dan ook niet in. Er is tot het vertrek van moeder naar het verpleeghuis in ieder geval sprake geweest van door moeder toegestaan medegebruik van de boerderij door A. De rechtbank oordeelt dat na het vertrek van moeder de rechten en verplichtingen tussen moeder en A vanwege het ontbreken van een verschuldigde tegenprestatie, kwalificeren als een (stilzwijgende) bruikleenovereenkomst en niet – zoals A heeft aangevoerd – als een huurovereenkomst. Dit heeft tot gevolg dat de in reconventie gevorderde verklaringen voor recht dat er sprake is van een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd en A huurbescherming toekomt, wordt afgewezen. De rechtbank is van oordeel dat de eisen van de redelijkheid en billijkheid gelet op de aard van de overeenkomst en de omstandigheden van dit geval meebrengen dat – zoals A heeft aangevoerd – een zwaarwegende grond nodig is om tot opzegging van de bruikleenovereenkomst over te gaan. Van belang hierbij is dat het gaat om een duurovereenkomst tussen moeder en zoon en dat zoon A al zijn gehele leven op de boerderij woont en daardoor verknocht is geraakt aan de boerderij. Weliswaar heeft A aangevoerd dat vader hem heeft beloofd dat hij de boerderij zal erven, maar daarop kan niet vooruit worden gelopen omdat op dit moment moeder enig

eigenaresse van de boerderij is en er (nog) geen sprake is van een nalatenschap zijdens moeder. Naar het oordeel van de rechtbank heeft B onvoldoende onderbouwd dat zich thans een zwaarwegende grond voor opzegging voordoet.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2024:5148

Zaaknummer: C/18/232402 / HA ZA 24-58

Rechters: M. Griffioen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Net als in eerste aanleg verleent ook het hof geen verlov aan een schuldeiser tot het leggen van conservatoir beslag ten laste van erfgenamen-vereffenaars.

Erflater A was bestuurder van BV Q. Schuldeiser X heeft in 2017 de aandelen in BV R gekocht van BV Q. In verband met deze transactie heeft X in oktober 2017 A persoonlijk aansprakelijk gesteld op grond van onrechtmatige daad. Twee dagen later is A overleden. A was in gemeenschap van goederen getrouwd met B. Erfgenamen van A waren B en hun twee kinderen geïntimeerden C en D alsmede de vier kleinkinderen van A, geïntimeerden E, F, G en H (kinderen van C en D). De erfgenamen hebben de nalatenschap van A aanvaard onder voorrecht van boedelbeschrijving en zijn van rechtswege vereffenaar in de nalatenschap geworden. In november 2020 is vervolgens B overleden. Haar erfgenamen zijn C en D. In ieder geval C heeft de nalatenschap van B beneficiair aanvaard en is daarmee van rechtswege tevens vereffenaar in die nalatenschap geworden, hetgeen ook is aangenomen voor D. X stelt in eerste aanleg – kort samengevat – dat A jegens haar onrechtmatig heeft gehandeld, wat een vordering op zijn nalatenschap oplevert die ook integraal te verhalen is op het vermogen van B omdat zij in gemeenschap van goederen was getrouwd met A. Daarnaast zijn volgens X de vereffenaars persoonlijk aansprakelijk jegens haar omdat er gelden uit de nalatenschap van A zijn aangewend om een procedure tussen BV Q en X te voeren. Volgens X zijn de vereffenaars daarmee ernstig tekortgeschoten in de vervulling van hun beheerstaak ex artikel 4:184 lid 2 BW. X verzocht in eerste aanleg verlov voor het leggen van beslag op (een aandeel in) de onroerende zaken die C en D en hun (voormalige) partners samen in (mede-)eigendom hebben. Daarnaast verzocht X verlov voor het leggen van beslag onder derden, namelijk op de vorderingen die geïntimeerden hebben of uit een ten tijde van het beslag reeds bestaande rechtsverhouding zullen verkrijgen op een aantal banken. De voorzieningenrechter wees dat verzoek af. In hoger beroep oordeelt het hof dat niet summierlijk blijkt dat de erfgenamen-vereffenaars tekortgeschoten zijn in hun taakuitoefening. Hetzelfde geldt voor opzettelijke onttrekking van goederen voor verhaal door schuldeisers. Het hoger beroep is op dat onderdeel ongegrond.

In ECLI:NL:GHARL:2024:7226 geeft het hof op verzoek een herstelbeschikking omdat

inderdaad is verzuimd te beslissen over een onderdeel van het verzochte. De eerdere uitspraak wordt aangevuld met 'bepaalt dat de eis in de hoofdzaak binnen 14 dagen na datum eerste beslaglegging dient te worden ingesteld'. Voor het overige blijft de beschikking, ook wat betreft de datum van uitspraak, geheel in stand.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6960

Zaaknummer: 200.344.500/01

Rechters: G. van Rijssen, J.H. Kuiper en A.L. Goederee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat een juridisch ouder niet bij testament tot voogd kan worden benoemd, wijst de rechtbank het daartoe strekkende verzoek af en belast de vader ambtshalve met het ouderlijk gezag.

In 2023 is X overleden. X is moeder van de minderjarige Z die is geboren uit haar relatie met Y. Vader Y woonde sinds 2005 samen met X en heeft Z erkend, gezamenlijk gezag is nimmer aangetekend zodat X alleen het gezag over Z uitoefende. Y wendt zich tot de griffier teneinde conform het testament van X de testamentaire voogdij te aanvaarden, artikel 1:280 onder a BW. De rechtbank wijst erop dat voogdij een gezagsvorm is die is voorbehouden aan niet-ouders. De wet voorziet niet in een mogelijkheid om bij testament de overlevende ouder met het ouderlijk gezag te belasten. Het in de literatuur wel verdedigde standpunt dat hoewel dat niet uitdrukkelijk in de wet is bepaald, ook een ouder bij testament tot voogd kan worden benoemd, miskent naar het oordeel van de rechtbank evenwel het systeem van de wet. In dat kader wijst de rechtbank erop dat ouderlijk gezag en de voogdij twee weliswaar op elkaar lijkende, maar wel degelijk ook op relevante onderdelen van elkaar te onderscheiden gezagsvormen betreft, waaraan ook andere rechtsgevolgen zijn verbonden. Daarbij past niet de mogelijkheid om de ouder met de voogdij te belasten. De wet voorziet wel in een mogelijkheid voor de rechter om de vader ambtshalve met het gezag te belasten (art. 1:253g BW) en maakt daar gebruik van. Dit is in het belang van de minderjarige Z terwijl vader Y zich bereid heeft verklaard het ouderlijk gezag op zich te nemen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:22376

Zaaknummer: C/09/661126 / FA RK 24-957

Rechters: A. Emmens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel het hof ruimte ziet om op grond van redelijkheid en billijkheid van het erfopvolgingssysteem af te wijken, bepaalt het dat in casu onvoldoende vaststaat dat concepttestament erflaters laatste wil bevat.

In eerste aanleg (ECLI:NL:RBAMS:2021:4140, ERF 2021-0257) oordeelde de rechtbank dat eiser/de ongehuwde partner van de in oktober 2019 plotseling overleden erflater zich tevergeefs beroept op erflaters informele uiterste wil en een concepttestament (en conceptsamenlevingscontract) dat in juni 2019 is opgesteld door een notaris. Erflater laat dan ook zijn broers en zusters als versterfgenamen achter. In appèl stelt het hof voorop dat de wettelijke regeling van erfopvolging van artikel 4:1 BW tot uitgangspunt neemt dat de erfopvolging plaatsvindt via het (wettelijk) stelsel van versterf, en dat daarvan kan worden afgeweken bij een uiterste wilsbeschikking. Artikel 4:42 BW schrijft voor dat een uiterste wilsbeschikking alleen bij uiterste wil kan worden opgemaakt; aan het opmaken daarvan stelt artikel 4:94 e.v. BW specifieke vormvereisten. Het hof ziet zich in deze zaak allereerst voor de vraag gesteld of op grond van de redelijkheid en billijkheid van het hiervoor beschreven wettelijke stelsel kan worden afgeweken. Het hof is van oordeel dat artikel 6:2 lid 2 BW de rechter de mogelijkheid biedt om in bepaalde gevallen een rechtsregel buiten toepassing te laten (ECLI:NL:GHDHA:2020:891, ERF 2020-0115). In antwoord op de Kamervragen antwoordde de minister voor Rechtsbescherming het van groot belang te vinden dat de uiterste wil wordt uitgevoerd overeenkomstig hetgeen de erflater werkelijk heeft gewild en dat onder de daarbij relevante omstandigheden mede kan worden begrepen de situatie dat de erflater vanwege zijn plotselinge overlijden het concept van een testament niet meer heeft kunnen. Volgens de minister is het aan de rechter om in individuele gevallen te beslissen of onder bijzondere omstandigheden aanleiding bestaat om voorbij te gaan aan het vereiste van ondertekening van de uiterste wil en de nalatenschap af te wikkelen overeenkomstig een concepttestament. Een algemene regel hierover achtte de minister vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid en de bescherming van de laatste wil van erflaters onwenselijk en praktisch onuitvoerbaar. Dit lijkt volgens het hof aan te sluiten op hetgeen het hof overwoog ten aanzien van de corrigerende werking van de redelijkheid en billijkheid. Het hof meent dat vaststaat dat voorafgaande aan en ten tijde van het overlijden van erflater, eiser zijn levenspartner was en

in de overgelegde producties steun kan worden gevonden voor de stelling dat de wens van erflater was dat zijn levenspartner gerechtigd zou zijn tot zijn nalatenschap en dat hij niet wenste dat het huis naar zijn familie zou gaan. Daarnaast speelde de wens van erflater dat het werk dat hij als kunstenaar had gemaakt in beheer zou worden genomen met het doel dat het tentoongesteld zou worden en daarmee toegankelijk zou blijven. Wat in weerwil van deze gegevens voor het hof echter de doorslag geeft bij de vraag of het ook daadwerkelijk de uiterste wil van erflater was dat eiser gerechtigd zou zijn tot zijn nalatenschap, is dat niet kan worden vastgesteld dat er, gelet op de omstandigheden, geen enkele redelijke twijfel kan bestaan over hetgeen erflater uiteindelijk heeft gewild. In die zin loopt deze zaak uiteen met de uitspraak van de rechtbank Den Haag (ECLI:NL:RBDHA:2023:13021, ERF 2024-0024) waar de rechtbank kon uitgaan van ‘volstreckte zekerheid’ omtrent de wil van de erflaatster. Voor die twijfel is o.m. relevant dat de invulling van de subsidiaire erfstelling niet vaststond en dat dit ook gold voor de vraag of het erflaters wens was dat eiser als bezwaard erfgenaam de nalatenschap zou kunnen verteren. Het hof leidt uit deze en andere omstandigheden af dat er ernstige twijfel zou kunnen bestaan of erflater de bevoegdheid tot verteren door eiser (en daarmee de mogelijkheid tot het vervreemden van al hetgeen tot zijn nalatenschap behoorde) uiteindelijk zou hebben gewild; ook kan de nodige twijfel bestaan over het antwoord op de vraag of erflater uiteindelijk eiser als (eerste) enig erfgenaam zou hebben gewild. Het hof wijst de eis van eiser dat de nalatenschap volgens het concepttestament vererft af. Het hof bevestigt ook dat eiser roerende goederen moet afgeven aan de familie.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3326

Zaaknummer: 200.302.209/01

Rechters: H.A. van den Berg, J.F. Miedema en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het tuchthof oordeelt dat uit het urenoverzicht blijkt dat notaris niet voortvarend handelende bij afwikkeling nalatenschap.

Klager is geboren uit het eerste huwelijk van zijn moeder. Daarna is zijn moeder hertrouwd en uit dat huwelijk is nog een zoon geboren. De tweede echtgenoot van moeder is in 1986 overleden. Moeder heeft toen het vruchtgebruik van diens nalatenschap gekregen en de halfbroer van klager werd zijn enig erfgenaam. Begin 2020 is moeder overleden met achterlating van klager en zijn halfbroer als enig erfgenamen. De notaris heeft van hen een volmacht gekregen om de nalatenschap af te wikkelen. Begin 2021 trekt klager zijn volmacht in. In deze tuchtprocedure verwijt klager de notaris onder meer dat zij onvoldoende voortvarend en actief te werk is gegaan in de afwikkeling van een volgens klager simpele nalatenschap. Het hof is, anders dan de kamer, van oordeel dat de klacht over het handelen en/of nalaten van de notaris van vóór 12 december 2020 wel ontvankelijk is. Pas in januari 2021 ontstond bij klager het vermoeden dat de notaris niet voortvarend te werk was gegaan. Vanaf dat moment heeft klager dus kennisgenomen van het handelen of nalaten van de notaris waarop de klacht betrekking heeft. Dit betekent dat de vervaltermijn vanaf januari 2021 is gaan lopen en dat de klacht op 12 december 2023 binnen de vervaltermijn van drie jaar is ingediend. Het hof is, anders dan de kamer, van oordeel dat de notaris niet zorgvuldig heeft gehandeld bij de afwikkeling van de nalatenschap van erflaatster doordat zij onvoldoende voortvarend heeft gewerkt. Relevant voor dit oordeel is met name de door klager overgelegde urenspecificatie waaruit blijkt dat tot de dag waarop klager per e-mail naar de stand van zaken informeerde voornamelijk noodzakelijke werkzaamheden zijn verricht, zoals de afgifte van de verklaring van erfrecht in en het toesturen van de rekening en verantwoording van de meerderjarigenbewindvoerder ter akkoordverklaring. Dat in deze periode is uitgezocht welke goederen tot het vermogen van erflaatster behoorden en welke tot het vermogen van de echtgenoot blijkt niet uit de stukken. Ook is niet gebleken dat in deze periode een aanvang is gemaakt met het bekijken van elk bedrag op de bankrekeningen van erflaatster, terwijl klager bij meerdere telefoongesprekken met een medewerkster van de notaris te horen kreeg dat de nalatenschap erg complex was, dat elk bedrag op de bankrekeningen bekeken moest worden en dat dit zeer tijdrovend werk was. Naar het oordeel van het hof had de notaris, ook al was zij in afwachting van meer informatie, meer voor klager kunnen doen dan dat zij tot dat moment

heeft gedaan op basis van de informatie die voorhanden was alsook had zij klager duidelijker kunnen informeren over de stand van zaken. De klachten ter zake van het verstrekken van misleidende informatie en schijn van partijdigheid wijst het hof net als de kamer in eerste aanleg af. De kamer heeft daarbij overwogen dat voldoende duidelijk is dat de verwijten van klager op een onjuiste uitleg van de door de notaris opgestelde toedeling van vermogensbestanddelen berusten. Van een daadwerkelijke of definitieve toedeling of toerekening van vermogensbestanddelen is daarin geen sprake geweest, nu het slechts een interne notitie betrof. Het hof sluit zich aan bij de overwegingen en het oordeel van de kamer. Het hof acht de maatregel van waarschuwing in dit geval passend en geboden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 17-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3425

Zaaknummer: 200.343.287/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, H.T. van der Meer en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In dit vonnis in incident oordeelt de rechtbank over de vordering van eiser ex artikel 4:78 BW tot afgifte bescheiden, stelt vast dat meeste zijn verschaft en veroordeelt gedaagde tot afgifte van de ontbrekende stukken.

De in januari 2024 overleden X laat twee kinderen achter: A en B. X heeft A onterfd en B heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard zodat deze moet worden vereffend. A doet een beroep op haar legitieme portie en vordert in de hoofdzaak dat B veroordeeld wordt om bescheiden en inlichtingen te verstrekken en dat bij wijze van een verklaring voor recht de omvang van de legitimaire massa en de legitieme portie van A wordt vastgesteld. In het incident stelt A dat B niet aan zijn inlichtingenplicht voldoet en vordert zij afgifte/inzage in een groot aantal bescheiden. B heeft in zijn conclusie van antwoord een overzicht gegeven van alle bezittingen en schulden en daarbij heeft hij tevens diverse bescheiden (waaronder bankafschriften) overgelegd ter onderbouwing hiervan. Volgens A heeft B hiermee nog niet volledig voldaan aan haar vordering, omdat verifieerbare bescheiden van de boedelbeschrijving ontbreken en niet alle door haar gevraagde documenten zijn overgelegd. De rechtbank gaat vervolgens in op de stukken waarvan A stelt dat deze ontbreken en veroordeelt B om nadere stukken over te leggen van de verkoop van de auto van erflaatster en de aanslagen inkomstenbelasting over de jaren 2019 tot en met 2023. Omdat B in deze procedure telkens zijn bereidheid heeft getoond om de door A verzochte stukken te verstrekken, ziet de rechtbank geen reden om hieraan een dwangsom te verbinden. In de hoofdzaak kunnen eventueel gevolgen aan het niet zonder gegronde reden verstrekken van die stukken worden verbonden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:13128

Zaaknummer: C/10/680680 / HA ZA 24-514

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter leidt af dat executele is geëindigd en dat erfgenaam/afwikkelingsbewindvoerder bevoegd was om de woning zonder toestemming/goedkeuring te verkopen.

In 2024 is erflater overleden met achterlating van zijn dochters A (eiser), B (gedaagde) en D en E – de twee kinderen van zijn vooroverleden dochter C – als zijn erfgenamen. B is benoemd tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder en deze benoeming heeft zij aanvaard. Tussen partijen is een geschil ontstaan over de tot de nalatenschap behorende woning. B heeft nadat zij de door A geboden overnamesommen als onvoldoende heeft beoordeeld, de woning verkocht aan een derde. A stelt dat B niet bevoegd was tot deze verkoop. De voorzieningenrechter acht spoedeisend belang aanwezig en volgt B niet in haar betoog dat A niet-ontvankelijk is omdat – zo B – niet vaststaat dat A erfgenaam is. Volgens de voorzieningenrechter volgt uit het feit dat A meerdere malen aan B heeft laten weten dat zij de woning toebedeeld wil krijgen, dat zij de nalatenschap zuiver heeft aanvaard. Zo daar verder nog onduidelijkheid over bestond, is die in ieder geval weggenomen omdat A in deze procedure B heeft gedagvaard. Ook die handeling is namelijk aan te merken als een daad van zuivere aanvaarding. Over het al dan niet bevoegd zijn van B uit hoofde van haar executeurschap is volgens de voorzieningenrechter voldoende aannemelijk geworden dat de executeurswerkzaamheden in dit geval zijn afgerond. Uit de stukken blijkt dat A tijdens het beheer schulden van de nalatenschap heeft voldaan en een boedelbeschrijving heeft opgesteld. Dat B het niet volledig eens is met deze boedelbeschrijving is niet relevant omdat deze niet gezamenlijk hoeft te worden vastgesteld. Uit de boedelbeschrijving blijkt waaruit de nalatenschap van de vader bestaat en welke schulden nog moeten worden voldaan. Ook blijkt daaruit dat de nalatenschap daarvoor toereikend is. Deze schulden hoeven bovendien niet nu al te worden voldaan. Ter zake van de erfbelasting is uitstel verleend en de omvang van de vorderingen van de erfgenamen op de nalatenschap in verband met de moederlijke erfdelen is nog niet vastgesteld. Deze vorderingen hoeven respectievelijk kunnen nu dus nog niet worden voldaan. Dat zal pas in het kader van of na de verdeling van de nalatenschap van de vader gebeuren. B zal nog wel rekening en verantwoording moeten afleggen, maar dit brengt (anders dan A aanvoert) niet mee dat zij haar werkzaamheden als executeur niet heeft beëindigd. Dit betekent dat de fase van het afwikkelingsbewind is ingegaan. B is de bevoegdheid toegekend

om de nalatenschap naar eigen inzicht te verdelen, mede als vertegenwoordiger van de overige erfgenamen, zonder dat zij hierover in overleg hoeft te treden met de erfgenamen en zonder dat zij hun toestemming behoeft. Weliswaar adviseert vader/erflater aan B om goedkeuring te vragen voor verkoop van de woning, maar dit is slechts een advies en dan ook nog eens alleen tijdens de executele. Onder het kopje 'Afwikkelingbewind' is – zo de voorzieningenrechter – een dergelijke bepaling niet opgenomen. Dit maakt dat B exclusief bevoegd is om namens alle erfgenamen de nalatenschap naar eigen inzicht af te wikkelen en de woning dus te verkopen. Van misbruik van deze bevoegdheid is geen sprake.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 13-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:7137

Zaaknummer: C/16/582620 / KG ZA 24-522

Rechters: A.F. Hermans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank benoemt op verzoek van de staat een vereffenaar in een onbeheerde nalatenschap.

In september 2024 is bij de rechtbank ingekomen het verzoekschrift van de staat om een vereffenaar te benoemen op grond van artikel 4:204 BW. De belanghebbenden hebben niet gereageerd op de vraag van de griffier of zij verweer willen voeren. De rechtbank wijst het verzoek toe. In dat kader verwijst de rechtbank naar artikel 4:204 lid 1 onder a BW en het gegeven dat erflater niet bij uiterste wilsbeschikking over zijn nalatenschap heeft beschikt. Zijn erfgenamen zijn de afstammelingen van de grootouders van zijn vaderszijde en moederszijde, waaronder de aangeschreven belanghebbenden en de afstammelingen van twee personen die in Canada woonachtig waren. Dat de bekende erfgenamen de nalatenschap niet beheren, blijkt o.m. uit de aanmelding door een notaris bij het Rijksvastgoedbedrijf als vermoedelijk onbeheerde nalatenschap. Een verzoek kan echter alleen worden ingediend door een belanghebbende, maar de rechtbank oordeelt dat de staat dit is. De rechtbank verwijst daarvoor naar artikel 4:226 lid 1 BW en het feit dat de staat, in het bijzonder het Rijksvastgoedbedrijf, sinds 17 oktober 2021 krachtens zaakwaarneming (art. 6:198 BW) het beheer heeft gevoerd over de nalatenschap, zodat zij nog rekening en verantwoording moet afleggen. Er is dan ook voldoende belang om een vereffenaar te benoemen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 18-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:13129

Zaaknummer: C/10/686463 / HA RK 24-892

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat gedaagde ook na meermaals verzoek geen stukken afgeeft aan legitimaris, ook niet na toezegging daartoe ter zitting, wordt deze onder oplegging van een dwangsom daartoe veroordeeld.

Eiser A is een zoon van erflater en heeft diens nalatenschap verworpen en zijn legitieme portie ingeroepen. Voor het berekenen van de hoogte van zijn legitieme portie heeft hij financiële bescheiden nodig. Hoewel A gedaagde B (erfgenaam en tweede echtgenote van zijn vader) meermaals om de bescheiden heeft verzocht, weigert zij hieraan gehoor te geven. A vordert daarom (in incident en in de hoofdzaak) afgifte van diverse financiële bescheiden. Partijen zijn ter zitting overeengekomen dat B een notaris zal machtigen om alle financiële bescheiden op te vragen en een financiële opstelling te maken. B heeft eind september 2024 een notaris gemachtigd, maar A heeft vervolgens de verzochte informatie niet ontvangen (ook niet via de notaris). Voor de rechtbank reden om B alsnog tot afgifte van de gevraagde bescheiden te veroordelen en daar vanwege B's weigerachtige houding een dwangsom te verbinden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13215

Zaaknummer: C/15/351238 / HA ZA 24-196

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank stelt vast dat niet is bewezen dat erflater contanten in huis bewaarde en dat een van de erven deze heeft meegenomen.

In een tussenvonnis is A in de gelegenheid gesteld te bewijzen dat erflater in zijn woning vijf enveloppen gevuld met ieder € 5.000 in een geldkistje bewaarde en dat B die heeft weggenomen uit de woning van erflater. De rechtbank oordeelt dat A beide onderdelen van de bewijsopdracht niet heeft bewezen. Vervolgens volgt de rechtbank de stelling van B niet dat de auto door erflater bij leven aan haar geschonken is. B baseert die stelling op een overgelegde schriftelijke verklaring van erflater van 1 oktober 2008. Die verklaring is getiteld 'Mijn laatste wil' en daarin komt de passage voor: 'Als ik in bezit ben van een auto dan is deze ook voor haar. Dit is mijn laatste wil.' Die verklaring kwalificeert de rechtbank zonder toelichting niet als een schenkingsovereenkomst zodat deze auto tot de nalatenschap behoort. Met dit alles als uitgangspunt en na nog enkele andere posten te hebben beoordeeld, bepaalt de rechtbank de omvang van de nalatenschap, stelt vast dat partijen allen voor een vijfde gerechtigd zijn en berekent hoeveel aan ieder toekomt.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:10099

Zaaknummer: C/03/309223 / HA ZA 22-409

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Als vruchtgebruikster zonder medewerking/toestemming van de hoofdgerechtigden/oorspronkelijk schuldenaren een nieuwe (hypothecaire) lening aangaat, is er geen sprake van schuldvernieuwing maar van een schuldoverneming zodat zij enig schuldenaar is en die schuld in haar nalatenschap valt.

Erflater A en erflaatster B waren onder huwelijkse voorwaarden getrouwd en eigenaar van een appartement ter financiering waarvan zij tezamen een (annuïtaire) hypothecaire geldlening hebben afgesloten. A is overleden in 1998 en heeft tot zijn erfgenamen benoemd C (zijn enig kind) en D (enig kind van B). Aan B legateerde hij het vruchtgebruik van de nalatenschap. Bij notariële akte van verdeling van april 2000 hebben B, C en D, vastgelegd dat B niet bevoegd is tot het bezwaren van de aan het vruchtgebruik onderworpen goederen zonder de schriftelijke medewerking van C en D en dat B o.m. de hypotheeklasten moet dragen. In 2005 sluit B op eigen naam een geldleningsovereenkomst met de hypotheekhouder, waarbij slechts zij als schuldenaar wordt genoemd. In 2015 overlijdt B. In geschil is of de overeenkomst uit 2005 moet worden aangemerkt als een voortzetting van de oude overeenkomst of dat een nieuwe geldleningsovereenkomst is afgesloten. In deze procedure wordt geprocedeerd over erfopvolging met grensoverschrijdende gevolgen, en de rechtbank constateert dat de vraag of de Nederlandse rechter bevoegd is moet worden beantwoord aan de hand van de ErfVo 2015 en verwijst naar artikel 4 van die verordening. De gewone verblijfplaats van B was in Nederland, dus is de Nederlandse rechter bevoegd. Onder verwijzing naar artikel 21 lid 1 ErfVo is Nederlands recht van toepassing nu van aanknopingspunten voor toepasselijkheid van het recht van een andere staat niet is gebleken. Naar het oordeel van de rechtbank is sprake van een schuldoverneming. Dit heeft tot gevolg dat de langstlevende vanaf dat moment als enig schuldenaar moet worden aangemerkt, zodat de schuld geheel in haar nalatenschap valt. De rechtbank stelt daartoe voorop dat in de geldleningsovereenkomst van 2005 uitsluitend B als geldlener is vermeld en dat deze overeenkomst uitsluitend door de bank en door B is ondertekend. Gesteld noch gebleken is dat C hiervan op de hoogte was, hiervoor toestemming heeft gegeven, of anderszins zijn medewerking heeft verleend. D heeft ter mondelinge behandeling verklaard wel mondeling te hebben ingestemd met de (algemene) wens van zijn moeder om de hypothecaire geldlening om te zetten in een aflossingsvrije lening, maar hij

heeft geen bemoeienis gehad met de geldlening uit 2005. De rechtbank stelt, gelet daarop, vast dat B de geldleningsovereenkomst uit 2005 zelfstandig, zonder medewerking of volmacht van C en D is aangegaan. Dat sprake zou zijn van eenvoudige wijziging van de bestaande overeenkomst acht de rechtbank niet aannemelijk, nu B daartoe niet zelfstandig bevoegd was zonder de medewerking van C en D als medeschuldenaren bij de (oorspronkelijke) overeenkomst. Feiten of omstandigheden waaruit zou volgen dat B wel zelfstandig bevoegd zou zijn, zijn gesteld noch gebleken. De rechtsfiguur van schuldovertrening is in dit verband evenmin aannemelijk, nu deze figuur meebrengt dat de oorspronkelijke verbintenis, met de nevenrechten (zoals een recht van hypotheek) teniet gaat. Dit zou betekenen dat bij de geldleningsovereenkomst uit 2005 een nieuw recht van hypotheek gevestigd had moeten worden, maar dat is (en daarover zijn partijen het eens) niet het geval: de geldleningsovereenkomst uit 2005 is verbonden aan het reeds in 1993 gevestigde recht van hypotheek. Daarmee is het meest passend dat sprake is van schuldovertrening, met wijziging van de voorwaarden van de overeenkomst.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:10098

Zaaknummer: C/03/322524 / HA ZA 23-433

Rechters: E.C.M. Hurkens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht verleent machtiging om huurovereenkomst te verlengen en vraagt om een verklaring van erfrecht waaruit blijkt wie de bekende erfgenamen zijn en of niet mogelijk is om vast te stellen in welke mate een wel in beeld gebrachte deelgenoot gerechtigd is tot een nalatenschap.

In deze Arubaanse zaak is sprake van twee eisers en zeventien gedaagden, waarvan de gedaagden 14 tot en met 17 zijn overleden met onbekende erfgenamen. Verder staat vast dat in 1981 gedaagde 14 is overleden en dat hij op dat tijdstip was gehuwd met gedaagde 15, die in december 2003 te Sint Maarten is overleden. Tot hun nalatenschappen behoren de huurrechten en gebruiksrechten van een perceel huurgrond met daarop een betonstenen woonhuis. Gevorderd wordt om een van de eisers dan wel een onzijdig te benoemen persoon te machtigen om de huurovereenkomst tussen de erven en het Land Aruba te verlengen, en alle documenten te ondertekenen en in te dienen die vereist zijn om de verlenging van de huurovereenkomst te bewerkstelligen. Deze vordering wijst het gerecht toe. Het gerecht houdt de overige vorderingen aan en stelt vast dat eisers uittreksels van het Centraal Testamentenregister hebben overgelegd betreffende gedaagde 14 en gedaagde 15 waaruit blijkt dat deze erflaters geen testament hebben opgemaakt. Er is echter nog steeds geen verklaring van erfrecht overgelegd waarin is vermeld wie de erfgenamen zijn van de erflaters en of de in beeld gebrachte erfgenamen de nalatenschappen beneficiair hebben aanvaard of verworpen. Het Gerecht kan nu dan ook niet vaststellen wie deelgenoot is en of de nalatenschappen al dan niet moeten worden vereffend, ook niet met betrekking tot eisers en de in het geding verschenen gedaagden. De stelling van eisers dat de notaris geen verklaring van erfrecht kan opstellen omdat het (ook) de notaris niet duidelijk is wie erfgenamen zijn of hoe contact kan worden verkregen met deze erfgenamen, faalt. Op grond van artikel 21 van de Wet op het notarisambt is de notaris immers verplicht de hem bij of krachtens de wet opgedragen of de door een partij verlangde werkzaamheden te verrichten. Van een redelijk handelend en bekwaam notaris mag worden verwacht dat hij/zij onderzoek verricht naar rechthebbenden op (een deel van) een nalatenschap. Indien het een notaris niet lukt om alle gegevens te verkrijgen om vast te stellen wie tot een nalatenschap gerechtigd zijn, dient hij/zij dit in de verklaring van erfrecht te vermelden en aan te geven wat na zijn/haar onderzoek wél is komen

vast te staan, wie in ieder geval deelgenoot zijn in de nalatenschappen en wat niet duidelijk is (geworden) of waarover de notaris geen nadere gegevens heeft kunnen verkrijgen. Indien het voor de notaris niet mogelijk blijkt om vast te stellen in welke mate een wel in beeld gebrachte deelgenoot gerechtigd is tot een nalatenschap, dient hij/zij dat eveneens te vermelden in de verklaring van erfrecht. Het Gerecht kan daarna op basis van die verklaring van erfrecht een beslissing geven. Dit betekent dat het Gerecht eisers (nogmaals) in de gelegenheid zal stellen zich tot een notaris te wenden opdat deze notaris nader onderzoek verricht en een al dan niet beperkte verklaring van erfrecht met betrekking tot de erflaters opmaakt. Zodra eisers beschikken over die verklaring, kunnen zij die bij akte in het geding brengen. Daarna zal datum en tijd worden bepaald voor voortzetting van de mondelinge behandeling van deze procedure.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2024:257

Zaaknummer: KG AUA202300747

Rechters: A.H.M. van de Leur

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G concludeert in zaak over de vraag of de overdracht van een woning tijdens leven een voor de legitieme portie in een aanmerking te nemen bevoordeling was.

In ERF 2023-0410 oordeelde het hof dat ondanks het feit dat erflaatster en appellant schimmig en ongelukkig handelden jegens legitimaris, de overdracht van de woning geen gift was en werd de door appellant geclaimde verrekening met de schuldig gebleven koopsom wegens diens gebrekkige administratie afgewezen. Het hof heeft de legitimaire massa berekend zoals de rechtbank had gedaan, met uitsluiting van de waarde van de woning van € 1.800.000 omdat het hof van oordeel is dat de woning niet behoort tot de legitimaire massa. Het hof stelde het saldo van de nalatenschap vast op € 262.757 en de legitieme portie op € 65.689 op grond waarvan aan de legitimaris € 65.689 vermeerderd met wettelijke rente moest worden voldaan. Thans concludeert A-G Wissink over het door de legitimaris ingestelde beroep in cassatie. In het principale beroep wordt geklaagd over het oordeel van het hof dat geen sprake is van een gift, een klacht die volgens de A-G slaagt. De A-G geeft aan dat het hof weliswaar heeft geoordeeld dat de koopprijs niet door verrekening is voldaan, maar heeft de daarop ziende stellingen van eiseres niet betrokken bij zijn beoordeling of sprake was van een gift. Eiseres heeft aangevoerd dat ter zake van de verkoop en overdracht van de woning sprake is van een samenstel van rechtshandelingen van de verkoop van de woning tegen een te lage prijs, de omzetting van de koopprijs in een lening zonder rente en zonder aflossing en vervolgens de zogenoemde verrekening tegen niet-bestaande schulden. Een gift kan besloten liggen in een dergelijk samenstel van (rechts)handelingen. Voor zover het hof in respons op het betoog van eiseres de elementen uit het door haar gestelde samenstel slechts afzonderlijk heeft beoordeeld, getuigt zijn oordeel van een onjuiste rechtsopvatting ten aanzien van de beoordeling van een samenstel van rechtshandelingen. Voor zover het hof bij zijn beoordeling wel is uitgegaan van een samenstel van rechtshandelingen, is zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd, omdat het hof de stellingen van eiseres dat sprake is van een samenstel van rechtshandelingen, waaronder de zogeoemde verrekeningen, niet voldoende kenbaar in onderling verband heeft beoordeeld. Het hof heeft beoordeeld of sprake was van een reële prijs en vervolgens geoordeeld dat de omstandigheid dat de koopprijs bestond uit een renteloze lening aan verweerder zonder aflossingsverplichting onvoldoende is om van een gift

uit te gaan. De A-G stelt dat het hof kon oordelen dat sprake was van een reële prijs voor de woning maar dat ook als partijen weliswaar een reële prijs hebben afgesproken, maar niet de intentie hadden dat deze prijs moest worden voldaan, geoordeeld kan worden dat sprake is van een gift.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1326

Zaaknummer: 23/04354

Rechters: M.H. Wissink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

A-G Valk concludeert in een zaak over de eventuele opzettelijke verzwijging van een gemeenschapsgoed als bedoeld in artikel 3:194 lid 2 BW en de bewijslast met betrekking tot aflossing van de al dan niet verzwegen geldlening en de stelplicht met betrekking tot opzet.

Deze samenvatting betreft de conclusie van A-G Valk in het cassatieberoep van de zaak ERF 2024-0605. In geschil is o.m. of de broer (eiser tot cassatie) opzettelijk goederen heeft verzwegen voor de zus (gedaagde) als bedoeld in artikel 3:194 lid 2 BW. De A-G geeft in zijn conclusie o.m. aan dat de klachten van het eerste onderdeel veronderstellen dat niet de broer volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv de bewijslast draagt, zoals het hof heeft aangenomen, maar de zus. Volgens de A-G is die veronderstelling onjuist. Volgens de A-G kiest het hof zijn vertrekpunt bij de door de broer niet-betwiste schuld uit hoofde van de geldlening. Omdat de broer zich erop beroept dat die schuld door betaling teniet is gegaan, draagt hij volgens het hof de bewijslast van dat bevrijdende rechtsfeit. De steller van het middel meent dat het anders is en kiest zijn vertrekpunt in de aanspraak van de zus op verdeling van een tot de nalatenschap behorend vorderingsrecht uit hoofde van geldlening. Volgens hem draagt de zus volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv de bewijslast van het bestaan van dat vorderingsrecht. Op zichzelf is dat nog niet onjuist. Wel onjuist is de gevolgtrekking die hij daaraan verbindt, namelijk dat de stelling van de broer dat hij de lening reeds bij leven van moeder heeft afgelost, niet heeft te gelden als een bevrijdend verweer, maar als een (gemotiveerde) betwisting van de stelling van de zus dat tot de nalatenschap een vorderingsrecht behoort. Zus en broer zijn de rechtsopvolgers onder algemene titel van hun moeder en treden in haar plaats in de rechtsverhoudingen waarvan zij voor haar overlijden deel uitmaakte. Zo ook treden zus en broer in de plaats van hun moeder in haar rechtspositie als schuldeiser uit hoofde van de overeenkomst van geldlening met de broer (art. 4:182 BW) en als partij bij die overeenkomst (art. 6:249 BW). Die overgang laat de verweermiddelen van (de broer) als schuldenaar onverlet (art. 6:145 BW; de zogenoemde verweermiddelenregel). Dit laatste geldt óók als de strekking van een verweermiddel is dat de vordering reeds voorafgaand aan de overgang teniet is gegaan, zodat (uitgaande van de feitelijke juistheid van het verweer) overgang niet zou hebben plaatsgevonden. De strekking van de verweermiddelenregel is dat met de overgang geen geheel nieuwe rechtsverhouding ontstaat, maar dat integendeel de rechtspositie van de

schuldenaar na overgang zo veel mogelijk dezelfde blijft. Zoals de broer voorafgaand aan het overlijden van moeder de bewijslast zou hebben gedragen van zijn bevrijdende verweer dat de vordering door betaling is tenietgegaan, zo dus ook na dat overlijden en de rechtsopvolging die daarmee heeft plaatsgevonden. Hoewel het – zo de A-G – op zichzelf juist is dat de zus overeenkomstig de hoofdregel van artikel 150 Rv de bewijslast draagt van het bestaan (en trouwens ook de omvang) van het vorderingsrecht waarvan zij verdeling heeft gevorderd (niet anders dan voorheen moeder de bewijslast droeg van het bestaan en omvang van de geldlening), is niet juist dat de zus tegenover het verweer van de broer dat de vordering door betaling een einde heeft genomen, zou moeten bewijzen dat die betaling niet heeft plaatsgevonden. De broer betwist niet dat het door de zus gestelde vorderingsrecht uit hoofde van geldlening is ontstaan, zomin als hij de omvang (dus het geleende bedrag en overeengekomen rentepercentage) betwist. Daarom behoeft het een noch het ander bewijs. De broer voert wel aan dat de vordering door betaling teniet is gegaan. Aldus ligt het op de weg van de broer om de door hem gestelde aflossing te bewijzen, zoals hij die aflossing ook voorafgaand aan de rechtsopvolging onder algemene titel zou hebben moeten bewijzen. Anders gezegd, de stelling dat betaling heeft plaatsgevonden, was een bevrijdend rechtsfeit, en bleef dit ook na de opvolging onder algemene titel als gevolg van het overlijden van de moeder van partijen.

Vervolgens gaat de A-G in op het bewijs van de in artikel 3:194 lid 2 BW bedoelde opzet en dat daaraan hoge eisen moeten worden gesteld. De A-G vermeldt dat het hof niet gehouden was om de toepasselijke rechtsregel(s) hierover uit te schrijven. Waar het op aankomt, is of de beoordeling door het hof blijkt geeft van miskennen van die rechtsregel(s). De omstandigheid dat (richtinggevende) rechtspraak van de Hoge Raad beperkt is weergegeven, kan bij dat laatste hoogstens een gezichtspunt zijn. Uit de selectie van wat wel en juist niet van zulke rechtspraak is weergegeven, zou immers kunnen blijken dat het hof bij de beoordeling van de zaak (kennelijk) van een onjuiste rechtsopvatting is uitgegaan. De A-G ziet geen reden om dat hier aan te nemen. In de formulering dat ‘de broer de stelling van de zus (...) onvoldoende gemotiveerd heeft betwist’, ligt besloten dat het hof onder ogen heeft gezien dat in het verband van de sanctie op opzettelijke verzwijging als bedoeld in artikel 3:194 lid 2 BW de bewijslast niet op de broer maar op de zus rust (dus anders dan ten aanzien van de aflossing van de vordering waarop het eerste onderdeel). Ook spreekt het hof consequent van opzettelijke verzwijging en stelt het voorop dat niet voldoende is dat een deelgenoot behoorde te weten dat het verzwegen goed tot de gemeenschap behoorde. Dat het hof niet met zoveel woorden overweegt dat aan het bewijs van het in artikel 3:194 lid 2 BW bedoelde opzet hoge eisen moeten worden gesteld, is onvoldoende grond om aan te nemen dat het hof van een onjuiste rechtsopvatting is uitgegaan. In dat verband wijst de A-G erop dat volgens de rechtspraak van

de Hoge Raad oogmerk om de rechten van de deelgenoten of schuldeisers te verkorten, niet is vereist; voor opzet volstaat wetenschap dat het verzwegen goed tot de gemeenschap behoorde. De eerder bedoelde hoge eisen die aan het bewijs van de opzet tot verzwijging moeten worden gesteld, staan dus niet in verband met een ter bescherming van de verzwijgende deelgenoot aanvaarde 'versmalling' van opzet tot gevallen van oogmerk. Die hoge eisen zijn, zo begrijpt de A-G, eenvoudig dezelfde eisen als steeds gelden waar het recht een rechtsgevolg niet, zoals meestal, verbindt aan een weten of behoren te weten, maar in plaats daarvan aan opzet, wat naar zijn aard een (positief) weten veronderstelt.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1286

Zaaknummer: 24/00848

Rechters: W.L. Valk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot huurvoortzetting wordt afgewezen omdat bestaan gemeenschappelijke huishouding niet aannemelijk is gemaakt.

Gedaagde A is na het overlijden van zijn moeder in november 2020 in de door haar gehuurde woning blijven wonen zonder de huur over te nemen. Verhuurder X wil dat A de woning ontruimt omdat hij daar zonder recht of titel verblijft en zich pas medio 2023 heeft gemeld. A wil de huur voortzetten. De kantonrechter oordeelt dat de stelling van A dat hij niet wist dat hij de huur onder omstandigheden zou kunnen overnemen, er niet voor kan zorgen dat hij die vordering nu alsnog zou kunnen doen: de omstandigheid dat de termijn inmiddels is verstreken ligt in zijn risicosfeer. Dat betekent dat hij de huurovereenkomst niet op die grond kan voortzetten. De kantonrechter oordeelt dat er geen recht is op huurvoortzetting omdat A niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij met zijn moeder een duurzame gemeenschappelijke huishouding voerde. De huurovereenkomst is twee maanden na het overlijden van de moeder geëindigd en A verblijft vanaf 31 januari 2021 zonder recht of titel in de woning. De belangenafweging in het kader van de ontruiming valt daarnaast in het nadeel van A uit. A moet de woning uiterlijk per mei 2025 ontruimen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 07-01-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:21

Zaaknummer: 1103815 \ CV EXPL 24-1119

Rechters: A. Smedes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot huurvoortzetting wordt mede toegewezen omdat beroep op termijnoverschrijding in strijd is met redelijkheid en billijkheid.

De in 2023 overleden Y huurde vanaf 1980 een woning van X. A is de zoon van Y en heeft een stoornis in het autistische spectrum. A woonde na een korte periode uit huis laatstelijk al ongeveer 27 jaar bij zijn moeder in deze woning. A vordert dat hij de huurovereenkomst mag voortzetten omdat hij al ruim 27 jaar zijn hoofdverblijf in de woning heeft, hij met zijn moeder een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft gevoerd en hij voldoende inkomsten heeft om de huur te betalen. De kantonrechter leidt uit de feiten af dat X ermee bekend was wat A wilde, maar in eerste instantie traag en op een gegeven moment helemaal niet meer heeft gereageerd op de verzoeken van A. Dit terwijl Y zelf heeft voorgesteld om in gesprek te gaan over de situatie van A. Gelet op de omstandigheden waardoor A is blijven wachten op een overleg met Y acht de kantonrechter een beroep op het verstrijken van de termijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Y betwist niet zozeer de gemeenschappelijke huishouding maar de duurzaamheid daarvan. De kantonrechter overweegt dat gelet op de lange duur van de samenleving en de stoornis in het autistische spectrum van A uitvliegen van hem in redelijkheid niet meer in de verwachting ligt. A heeft geprobeerd om zelfstandig te wonen, maar dit was gelet op zijn stoornis lastig voor hem. A heeft ook aangevoerd dat het echt de bedoeling was van hem en zijn moeder om samen te blijven wonen, zij ondervonden steun aan elkaar. De aanvraag die zijn zus in het verleden heeft gedaan voor een zelfstandige woning voor A vanwege de onzekere situatie maakt dit niet anders. Het ontbreken van een huisvestingsvergunning is mede te wijten aan de ontbrekende medewerking van Y. De vordering wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 04-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:6761

Zaaknummer: 10868517 \ AC EXPL 24-55

Rechters: K.G.F. van der Kraats

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bewindvoerders handelen conform de zorg die een goed bewindvoerder in acht moet nemen bij weigering bedrag aan de rechthebbende uit te keren

Vader X van partijen (eiser A en gedaagden B en C) is in 2022 overleden. A is een halfbroer van B en C. Vader X heeft zijn vier kinderen voor een gelijk deel tot erfgenaam gemaakt en B en C tot executeurs benoemd. Ook zijn zij benoemd tot bewindvoerder over de testamentaire bewinden die zijn ingesteld over de verkrijging van A (en de vierde zoon). A wenst dat B en C met gebruikmaking van hun beschikkingsbevoegdheid aan hem een uitkering van € 8.000 uit de nalatenschap verstrekken in verband met bijzondere uitgaven die hij wenst te doen. B en C weigeren dit, omdat zij dit niet in zijn belang achten en daarmee in strijd met de bedoeling van het bewind. De rechtbank overweegt dat de wet niet voorziet in een bijzondere regeling indien er een geschil is tussen de rechthebbende en de bewindvoerder omtrent de wijze waarop de bewindvoerder volgens de rechthebbende gebruik moet maken van zijn bevoegdheid tot beschikken over de onder bewind gestelde goederen. Verder is zowel het beheer als de beschikking over de goederen uitsluitend toebedeeld aan B en C, waarmee het testament afwijkt van het bepaalde in artikel 4:167 lid 1 BW. Het behoort daarmee tot de exclusieve bevoegdheid van B en C als bewindvoerders om te beslissen of zij al dan niet aan het verzoek voldoen. Bij het nemen van die beslissing moeten zij de zorg van een goed bewindvoerder, zoals bedoeld in artikel 4:163 BW, in acht nemen. Dit brengt mee dat zij voorop moeten stellen wat het doel is van het bewind en dat zij het belang dat (eiser) heeft om in de door hem gewenste zin te beslissen, tegen dat doel moeten afwegen. Uit het testament volgt dat de vader A tot zijn 25ste niet geschikt achtte tot het zelfstandig voeren van het beheer over de nagelaten goederen. Kennelijk is het de bedoeling geweest van de vader dat voorkomen wordt dat A ondoordachte uitgaven doet. De rechtbank is van oordeel dat het belang dat A heeft bij de aanschaf van een auto, betrekkelijk gering is. Om die reden hebben B en C in redelijkheid kunnen besluiten dat het verstrekken van een bedrag uit de nalatenschap voor deze doeleinden in strijd is met het doel van het ingestelde bewind. Ook is de rechtbank met B en C van oordeel dat de eenmalige uitkeringen van in totaal meer dan € 18.000 die A na het overlijden van de vader heeft ontvangen en de maandelijkse uitkeringen van € 1.100 netto die hij sinds het overlijden van de vader als wezenpensioen ontvangt ruimschoots hadden

volstaan om de door A gewenste bestedingen te voldoen. De rechtbank oordeelt dat B en C met hun weigering de zorg van een goed bewindvoerder in acht hebben genomen. In beginsel is ook irrelevant dat de vierde broer wel een uitkering van de bewindvoerders uit het onder bewind gestelde vermogen heeft verkregen, zeker nu B en C hebben betoogd dat er sprake was van niet vergelijkbare situaties.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:10163

Zaaknummer: C/03/326481 / HA ZA 24-38

Rechters: J.J. Verhoeven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G concludeert dat als een verzoek tot opheffing van de vereffening niet door alle vereffenaars is gedaan, dit niet zonder meer tot niet-ontvankelijkheid hoeft te leiden.

A-G Van Peurseem concludeert in de zaak waarin het hof de kantonrechter volgde in diens oordeel dat het gegeven dat het verzoek tot opheffing van de vereffening niet door beide vereffenaars tezamen was ingediend, niet leidde tot niet-ontvankelijkheid (ERF 2024-0170). Op verzoek van een van de erven heeft de kantonrechter opheffing van de vereffening bevolen. Het hof heeft de beschikking van de kantonrechter bekrachtigd en daarbij aangegeven dat de beide erven weliswaar in beginsel samen de opheffing moeten verzoeken, maar dat de kantonrechter volgens het hof in dit geval terecht anders heeft bepaald en voldoende heeft geacht dat de andere vereffenaar in de procedure in de gelegenheid is gesteld zich uit te laten over het verzoek. Die andere erfgenaam/vereffenaar klaagt in cassatie dat het hof heeft miskend dat erfgenamen-vereffenaars slechts gezamenlijk opheffing kunnen verzoeken en dat voor zover de bevoegdheid in rechte op te treden wel bij één vereffenaar kan worden neergelegd, is miskend dat dit in een separate procedure had moeten worden verzocht. Voor het geval de kantonrechter dit impliciet en ambtshalve heeft bepaald, is – zo de andere erfgenaam – het beginsel van hoor en wederhoor is geschonden. Daarnaast klaagt de andere erfgenaam dat het hof heeft verzuimd de verzoeker ambtshalve niet-ontvankelijk te verklaren, omdat zij de procedure niet in hoedanigheid van vereffenaar is begonnen en de andere vereffenaar niet als vereffenaar is opgeroepen en partijen niet tijdens de procedure van hoedanigheid kunnen wisselen. Ook wordt geklaagd dat het hof heeft miskend dat vereffenaars slechts gezamenlijk een boedelbeschrijving kunnen opstellen en dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de stelling van de andere erfgenaam aan de orde kunnen komen bij de verdeling van de nalatenschap. De A-G ziet de cassatiepoging geen doel treffen. Zo heeft het hof volgens de A-G, na vooropstelling dat in beginsel samen de opheffing van de vereffening moest worden verzocht, geoordeeld dat de kantonrechter hier terecht anders heeft bepaald. Het hof heeft daarmee kennelijk geoordeeld dat de kantonrechter (impliciet) op grond van artikel 4:198 BW heeft bepaald dat de opheffing verzoekende erfgenaam bevoegd is dat verzoek alleen te doen. Zowel via toepassing van artikel 4:198 BW als artikel 4:203 BW kan – zo de A-G – zij het via een andere route, hetzelfde resultaat worden bereikt, namelijk dat de

erfgenamen niet gezamenlijk hoeven te vereffenen. Volgens de A-G is in lagere rechtspraak weliswaar geoordeeld dat de formulering van artikel 4:198 BW aanleiding zou geven om slechts een beperkte bevoegdheid aan te nemen om af te wijken van het uitgangspunt van gezamenlijke vereffening en zou gezien de wetssystematiek daarvan alleen kunnen worden afgeweken als voorzieningen moeten worden getroffen ten behoeve van de nalatenschap als geheel, waarbij een of meer vereffenaars niet in staat of niet beschikbaar zijn om de bevoegdheden gezamenlijk met de andere vereffenaars uit te oefenen. Maar er is overigens ook lagere rechtspraak waarin een bevoegdheidsverdeling op grond van artikel 4:198 BW is bepaald zonder dat wordt verondersteld dat de kantonrechter hier slechts een beperkte afwijkingsbevoegdheid zou hebben. De Hoge Raad lijkt op de lijn te zitten dat het zowel via artikel 4:198 BW als via artikel 4:203 BW mogelijk is om te ontkomen aan gezamenlijke vereffening, meer specifiek om te voorkomen dat door alle erfgenamen-vereffenaars gezamenlijk moet worden geprocedeerd. Een beperkte afwijkingsbevoegdheid valt volgens de A-G niet (zonder meer) uit artikel 4:198 BW, de wetsgeschiedenis of uit de wetssystematiek af te leiden. Anders dan de Handleiding erfrechtprocedures kantonrechter en ook Perrick lijken te betogen, zit de A-G op de lijn van Lieber en is geen verzoek(schrift) vereist tot de andere bevoegdheidsverdeling. Reden voor dit standpunt is dat het het meest praktisch is of zo men wil pragmatisch en het best zou passen bij de aard van de lichte vereffeningprocedure. Het hof heeft verder overwogen dat aan de ontvankelijkheid van de ontheffing verzoekende erfgenaam niet afdoet dat de ander niet is opgeroepen in zijn hoedanigheid als vereffenaar, maar alleen in zijn hoedanigheid als erfgenaam. Volgens het hof is slechts van belang dat de ander betrokken was: hij is opgeroepen voor de zitting, hij heeft vóór de zitting stukken ingediend, is ter zitting gehoord, zijn gemachtigde heeft een pleitnota overgelegd en na de zitting is de ander in de gelegenheid gesteld om alsnog te reageren op eerder door de verzoeker overgelegde stukken, van welke gelegenheid hij gebruik heeft gemaakt. Dat oordeel lijkt de A-G juist en niet onbegrijpelijk. Uit artikel 4:209 lid 1 BW volgt dat op het verzoek wordt gehoord of behoorlijk opgeroepen de verzoeker zelf, alsmede voor zover zij bestaan en bekend zijn, de erfgenamen, de vereffenaar en de boedelnotaris. De andere erfgenaam is zowel erfgenaam als vereffenaar. Hij is opgeroepen en in beide instanties bij de procedure betrokken geweest. Niet valt in te zien hoe hij is benadeeld omdat hij niet (formeel) is opgeroepen als vereffenaar.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1351

Zaaknummer: 24/02298

Rechters: G.R.B. van Peurse

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een geschil tussen erflaters erven en diens echtgenote legt de rechtbank de kwijtingsbepaling in de aanvullende huwelijksvoorwaarden uit.

Erflater A was op huwelijkse voorwaarden gehuwd met B. In 2021 heeft de rechtbank het echtscheidingsverzoek van B afgewezen in verband met het overlijden in 2020 van A. In onderhavige zaak tussen eisers in hoedanigheid van erfgenamen en vereffenaars van A's nalatenschap en B is o.m. de vermogensrechtelijke afwikkeling van het huwelijk in geschil, ook worden vorderingen ingesteld tegen de pensioen BV van A. In het zaak tussen B en de erven legt de rechtbank de kwijtingsbepaling in de aanvullende huwelijksvoorwaarden uit en concludeert dat die finale kwijting, in samenhang met de considerans gelezen, niet anders kan worden begrepen dan dat A en B met de vaststelling van ieders vermogen elkaar finale kwijting hebben verleend ter zake van de verrekenplicht in de aanvulling huwelijkse voorwaarden maar niet ter zake van het vergoedingsrecht van artikel 3 van de huwelijkse voorwaarden. Eisers stellen geen feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat B redelijkerwijs niet mocht verwachten dat erflater aan de finale kwijting een andere betekenis kon of mocht toekennen dan de letterlijke betekenis van de finale kwijting. Eisers wijzen erop dat het vergoedingsrecht niet bij de vermogensbestanddelen staat vermeld en dat het niet goed denkbaar is dat wanneer er in de aanvulling huwelijkse voorwaarden de vermogensbestanddelen worden vastgesteld het vergoedingsrecht dan niet zou zijn meegenomen. Deze stelling wordt gepasseerd omdat uit de considerans volgt dat artikel 3 van de huwelijkse voorwaarden over de vergoedingsrechten in stand blijft, zodat vermelding hiervan bij de vermogensbestanddelen overbodig zou zijn. Uit het vorenstaande volgt dat het vergoedingsrecht in stand is gebleven. De rechtbank volgt B dan ook in haar verweer dat met de inlossing van een openstaande hypothecaire lening A heeft voldaan aan zijn verplichting tot vergoeding van het recht dat B op hem had. De vorderingen van eisers op B worden afgewezen. De vordering van B tot vergoeding van de door hem betaalde uitvaartkosten wijst de rechtbank toe. Eisers leggen aan hun vordering op de bv ten grondslag dat tot de nalatenschap van A behoren een vordering ter zake van een (uitgesteld) ouderdomspensioen en een vordering ter zake van een overlijdensuitkering van drie maanduitkeringen. De rechtbank wijst deze vordering toe mede omdat het beroep van de bv op opschorting en

overmacht wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:8883

Zaaknummer: C/02/406175 / HA ZA 23-73

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank kwalificeert een deel van de vanaf de bankrekening van erflaatster verrichte betalingen als onrechtmatig en veroordeelt gemachtigde tot terugbetaling.

De dementerende en in 2022 overleden erflaatster X was de zus/tante van eisers. Medegedaagde A heeft in de laatste levensjaren van X geholpen met dagelijkse zorg en financiële zaken. Nadat de goederen van X onder bewind zijn gesteld heeft de bewindvoerder onderzoek gedaan naar financieel misbruik van X. De bewindvoerder heeft geconstateerd dat A sinds 2018 in het bezit was van de bankpassen en dat zowel (kort) voorafgaand aan, als na het instellen van het bewind, grote bedragen zijn overgemaakt vanaf de bankrekening van X naar de bankrekeningen van de ondernemingen van A. Het gaat naast overige betalingen om een bedrag van in totaal € 60.000 voor 'voorschot zorgtaken'. Ook heeft de bewindvoerder opgemerkt dat met de bankpassen betalingen zijn verricht waarvan onduidelijk is of die betalingen in het onderhoud van X hebben voorzien, daar deze op late tijdstippen of buiten de woonplaats van X hebben plaatsgevonden. Verder heeft de bewindvoerder geconstateerd dat A zijn intrek had genomen in het appartement van erflaatster, van waaruit hij ook kantoor heeft gehouden. Eisers vorderen terugbetaling van de bedoelde bedragen en A vordert op zijn beurt een redelijke beloning voor de verleende zorg. De rechtbank constateert dat X zelf niet in staat was om haar financiën te beheren en dat A, die haar vermogen beheerde, onvoldoende rekening en verantwoording heeft afgelegd. Een deel van de betalingen merkt de rechtbank aan als onrechtmatig. Het betreft de voorschotten/lump sum-bedragen die vlak voorafgaand (en zelfs kort na) de onderbewindstelling zijn overgemaakt met als omschrijving 'voorschot zorgtaken'. Het gaat om in totaal € 60.000. Naar het oordeel van de rechtbank is onvoldoende gesteld dat erflaatster X opdracht heeft gegeven om werkzaamheden van deze omvang voor haar te verrichten. Daarbij komt nog dat A zijn werkzaamheden ten aanzien van deze grote voorschotbedragen op geen enkele wijze heeft gespecificeerd en daarover geen rekening en verantwoording heeft afgelegd. De enkele stelling dat 8-, 12- of 24-uurszorg is geleverd, onder meer door in de woning van X aanwezig te zijn en toezicht te houden op haar, is daarvoor onvoldoende, omdat X onvoldoende concreet heeft toegelicht dat hij voor dergelijke zorg opdracht heeft gegeven.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13700

Zaaknummer: C/15/347235

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De waarde van hetgeen is verkregen uit hoofde van een tweetrapsmaking waarbij de tweede trap is ingetreden direct na het overlijden, kwam niet in mindering op legitieme portie.

Erflater A is in 2018 overleden met achterlating van twee kinderen, zoon X en dochter Y, als zijn bezwaarde erfgenamen; verwachters zijn hun kinderen. Bepaald is dat de tweede trap o.m. intreedt bij het faillissement/de schuldsanering van een van de bezwaarden. Y is tot executeur benoemd. Het in 2013 uitgesproken faillissement van X is in 2018 is opgeheven waarbij gelijktijdig de wettelijke schuldsaneringsregeling is uitgesproken met benoeming van geïntimeerde Q tot bewindvoerder. In eerste aanleg heeft de rechtbank de vordering van Q tegen Y, V en W – de twee kinderen van X – tot betaling van een voorschot op de legitieme portie van X toegewezen omdat X door de tweetrapsmaking feitelijk alsnog is onterfd met als gevolg dat X recht heeft op de legitieme portie die ten goede komt aan zijn schuldeisers. Het hof volgt de rechtbank niet in het oordeel met betrekking tot de onterving. Anders dan de rechtbank is het hof van oordeel dat de tweetrapsmaking niet tot gevolg heeft dat X in het geheel geen erfgenaam is. Dit blijkt niet uit de bewoordingen van het testament, waarin X tot erfgenaam, samen met zijn zuster, is benoemd. Ook in de verklaring van erfrecht wordt X als erfgenaam vermeld. Het gebruik van de term onterving veronderstelt dat X nooit erfgenaam is geweest. X heeft echter als erfgenaam rechten verkregen, zij het onder ontbindende voorwaarde. Er is sprake van een zogenoemde inferieure making en van opvolgend erfgenaamschap. Nu X de nalatenschap niet heeft verworpen, komt zijn erfrechtelijke verkrijging in mindering op zijn legitieme portie in de zin van artikel 4:71 BW en ligt de vraag voor hoe de waarde van hetgeen X als erfgenaam uit de nalatenschap heeft verkregen moet worden gewaardeerd. Vast staat dat de ontbindende voorwaarde direct na het overlijden in werking is getreden en dat V en W toen het volledige erfdeel van hem hebben ontvangen. Het peilmoment voor de waardering is het tijdstip onmiddellijk na het overlijden van A. De heersende opvatting in de literatuur is dat de voorwaardelijkheid van een erfrechtelijke verkrijging een drukkend effect heeft op de waarde van al hetgeen de legitimaris krachtens erfrecht verkrijgt in de zin van artikel 4:71 BW. Het hof neemt hierbij als uitgangspunt dat de waarde van hetgeen de bezwaarde verkrijgt en de waarde van hetgeen de verwachters verkrijgen samen niet meer of minder dan 100% kunnen bedragen van de waarde van het deel

van de nalatenschap dat onderwerp is van de tweetrapsmaking. Vast staat dat op grond van de tweetrapsmaking V en W het gehele erfdeel van X hebben verkregen. De waarde van de verkrijging van X kan in dat licht niet anders dan op nihil worden gewaardeerd: de waarde van de rechten van de bezwaarde en de verwachters kunnen immers niet meer dan 100% bedragen. Hieruit volgt dat de waarde van hetgeen op grond van artikel 4:71 BW in mindering moet worden gebracht bij de vaststelling van de omvang van de legitieme ook nihil is. Dit betekent dat Q aanspraak kan maken op de volledige legitieme portie van X. Het hof komt dus tot dezelfde slotsom als de rechtbank in het bestreden vonnis, zij het op andere gronden. Het bestreden vonnis wordt dan ook in zoverre bekrachtigd. Verder overweegt het hof dat W nog minderjarig is en dat haar beide ouders (X en diens ex partner Z) in eerste aanleg als wettelijk vertegenwoordiger zijn gedagvaard. Z is niet verschenen en tegen haar is verstek verleend. Zij is niet mede in hoger beroep gekomen tegen het bestreden vonnis. In dat kader overweegt het hof dat in artikel 1:253i lid 1 BW is bepaald dat bij gezamenlijk gezag ouders gezamenlijk het kind in burgerlijke zaken vertegenwoordigen, met dien verstande dat een ouder alleen, mits niet van bezwaren van de andere ouder is gebleken, hiertoe ook bevoegd is. Eén ouder, in dit geval de vader, kan dus in rechte als vertegenwoordiger van de minderjarige optreden. De rechter hoeft – zo het hof – er zich niet ambtshalve van te vergewissen of de andere ouder toestemming heeft gegeven (HR 21 oktober 1988, *NJ* 1989/411).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 03-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:2349

Zaaknummer: 200.336.589/01

Rechters: C.M. Warnaar, S.H.M. van der Heiden en A.F. Mollema

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter oordeelt dat het in hoge mate waarschijnlijk is dat de bodemrechter oordeelt dat de koopovereenkomsten terecht zijn vernietigd, mede gelet op het bewijsvermoeden van artikel 3:46 BW.

Eiseres A heeft de nalatenschap van B, erflater/haar levenspartner, verworpen. Kort voor zijn overlijden heeft B een aantal oldtimers verkocht en geleverd aan A waarbij de koopprijs is verrekend. Die oldtimers waren verpand aan gedaagde X, een schuldeiser van B. B heeft executoriaal beslag gelegd en de koop vernietigd. In het onderhavige kort geding vordert A opheffing van het door X gelegde beslag. De voorzieningenrechter oordeelt dat het uitgangspunt is dat de notariële akte waarbij X de lening met B is aangegaan aan X een titel biedt om de oldtimers, waarop hij beslag heeft laten leggen, executoriaal te verkopen, nu B de lening aan X niet heeft terugbetaald. A stelt dat X van die titel geen gebruik mag maken, omdat B de oldtimers in mei 2024 aan haar heeft verkocht, waardoor zij dus eigenaar is geworden en de oldtimers niet (meer) tot het vermogen van erflater of de nalatenschap behoren. X heeft de koopovereenkomsten buitengerechtelijk vernietigd, zich beroepend op de artikelen 3:45 en 3:46 BW, de zogenoemde actio pauliana. De oldtimers behoren nog tot de nalatenschap van erflater en gedaagde mag deze executoriaal verkopen. X heeft – zo de voorzieningenrechter – terecht aangevoerd dat het verkopen van de oldtimers aan A onverplichte rechtshandelingen waren, aangezien de contractsvrijheid meebrengt dat niemand verplicht is zaken te verkopen. Voor zover A meent dat er wel een verplichting bestond, omdat met de verkoop van de oldtimers een opeisbare schuld aan haar werd betaald, heeft zij miskend dat geen verplichting bestaat tot betaling van een geldschuld door middel van het ter beschikking stellen van goederen. Benadeling van de schuldeisers is, anders dan A heeft betoogd, wel degelijk aan de orde, nu tegenover de verkoop van de oldtimers geen gelijkwaardige toename van het vermogen van B stond, aangezien de koopprijs is verrekend met leningen uit het verleden. Ook heeft A niet betwist dat er behalve de oldtimers geen enkel ander vermogensbestanddeel van B is waarop X zich kan verhalen en kunnen op zijn minst vraagtekens worden geplaatst bij de relatief lage prijs die B voor de oldtimers met A is overeengekomen. Al met al luidt de conclusie van de voorzieningenrechter dat in hoge mate waarschijnlijk is dat de bodemrechter zal oordelen dat X de koopovereenkomsten terecht heeft vernietigd, mede gelet op het

bewijsvermoeden van artikel 3:46 BW. Dit betekent dat ervan kan worden uitgegaan dat de oldtimers tot de nalatenschap behoren van A en dat X ter incassering van zijn vordering op grond van de notariële akte gerechtigd is deze executoriaal te verkopen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:8049

Zaaknummer: 759708

Rechters: E.A. Messer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank verleent verlof tot tenuitvoerlegging van een Surinaams vonnis.

Partijen zijn enerzijds een schuldeiser van erflater en anderzijds de dochter van erflater. Tussen partijen is in Suriname vonnis gewezen waarbij de dochter zelf veroordeeld is tot betaling van een geldbedrag. De rechtbank verleent verlof voor de tenuitvoerlegging van het Surinaamse vonnis, een en ander op grond van artikel 985 Rv en de overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten in burgerlijke zaken, omdat dit in kracht van gewijsde is gegaan en niet strijdig is met de Nederlandse openbare orde. Het verweer van de dochter inzake dat zij beneficiair heeft aanvaard, had in de Surinaamse procedure gevoerd moeten worden en als dat niet gedaan is, komt dat voor haar rekening en risico. Haar verweer was onvoldoende onderbouwd, en haar feitelijke handelen wijst op zuivere aanvaarding van de nalatenschap. Het beslag op haar bankrekening is daarom gerechtvaardigd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:13

Zaaknummer: 616314 KG RK 24-358

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Anders dan de kantonrechter oordeelt het hof dat de bankrekeningen van overledene niet en de inboedelgoederen wel tot een eenvoudige gemeenschap behoren tussen overledene en haar ongehuwde partner.

Het gaat in deze zaak om de afwikkeling van de nalatenschap van de in 2022 overleden X. X was de moeder van appellant A en geïntimeerde B was de partner van X. A is enig erfgenaam en heeft de nalatenschap beneficiair aanaard. B en X woonden ongehuwd samen en hadden ook geen samenlevingscontract. De kern van het geschil draait om de vraag of tussen X en B een eenvoudige gemeenschap heeft bestaan, op grond waarvan B de mede-eigendom had van goederen en mede gerechtigd was tot banksaldi. In eerste aanleg oordeelde de kantonrechter dat de bankrekeningen en de inboedelgoederen deel uitmaakten van een eenvoudige gemeenschap met gelijke aandelen tussen B en X. B is in hoger beroep niet verschenen en tegen hem is verstek verleend, maar dat betekent echter niet dat de vorderingen van A zonder meer alsnog toewijsbaar zijn. Wanneer een grief van A slaagt (omdat daar geen reactie van B op is gekomen), beoordeelt het hof de in eerste aanleg gevoerde verweren van B opnieuw. De kantonrechter heeft overwogen dat wat betreft de saldi van twee bankrekeningen, sprake is geweest van een eenvoudige gemeenschap in de zin van artikel 3:166 lid 1 BW. Volgens A was dat niet het geval omdat deze bankrekeningen op naam van de moeder X stonden. Volgens het hof slaagt deze grief omdat de tenaamstelling van een bankrekening iets zegt over de verhouding tussen de bank en de rekeninghouder. De tenaamstelling geeft aan wie over het saldo op de rekening kan beschikken, maar zegt niet wie gerechtigd is tot het saldo op een bankrekening. Dat neemt echter niet weg dat de tenaamstelling wel een aanwijzing kan opleveren wie gerechtigd is tot het saldo. Het is in ieder geval een omstandigheid die meeweegt in de beoordeling van het verweer van B dat hij recht heeft op de helft van het uiteindelijke saldo. Het hof is van oordeel dat B onvoldoende heeft aangevoerd om ervan uit te kunnen gaan dat hij medegerechtigd was tot de bankrekeningen. De bankrekeningen maakten derhalve geen deel uit van een gemeenschap, zodat B onterecht geld had opgenomen. Voor wat betreft de inboedelgoederen oordeelt het hof, net als de kantonrechter, dat dient te worden uitgegaan van een eenvoudige gemeenschap waarin de aandelen van de deelgenoten gelijk zijn. Het hof veroordeelt geïntimeerde tot betaling van een bedrag op de ervenrekening.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3554

Zaaknummer: 200.336.144_01

Rechters: M.E. Smorenburg, M. van Ham en G. Megchelsen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter oordeelt dat de zus geen immateriële schadevergoeding aan haar broer hoeft te betalen als de broer op verzoek van de zus de afscheidsdienst van moeder verlaat

Na een incident in 2022 heeft A (broer/eiser) geen contact meer gehad met zijn moeder. B (zus/gedaagde) heeft aan A na het overlijden van de moeder een rouwkaart gestuurd, met daarop informatie over de afscheidsdienst en de uitvaart. A is op de afscheidsdienst verschenen, die in een kerk plaatsvond, maar heeft de kerk vóór afloop van die dienst verlaten op verzoek van de uitvaartverzorger, welk verzoek is gedaan namens B. A vordert veroordeling van B tot betaling van € 15.000 aan immateriële schadevergoeding omdat zij hem de mogelijkheid heeft ontnomen om afscheid te nemen van zijn moeder, waardoor hij emotionele schade heeft geleden. Uitgangspunt is dat het ontnemen van de mogelijkheid om afscheid te nemen van een overleden ouder onrechtmatig kan zijn en tot schadeplichtigheid kan leiden. Een benadeelde kan – zo de rechtbank – echter alleen aanspraak maken op een naar billijkheid vast te stellen bedrag aan immateriële schadevergoeding als de aansprakelijke persoon het oogmerk had zodanig nadeel toe te brengen of indien de benadeelde lichamelijk letsel heeft opgelopen dan wel in zijn eer of goede naam is geschaad of op andere wijze in zijn persoon is aangetast. Ten aanzien van het oogmerk om letsel toe te brengen geldt dat het oogmerk moet zijn gericht op het toebrengen van specifiek de immateriële schade. De enkele omstandigheid dat iemand opzettelijk een situatie heeft geschapen waardoor ander nadeel dan vermogensschade is toegebracht, is onvoldoende om te concluderen dat sprake is van het oogmerk om immateriële schade toe te brengen. Naar het oordeel van de kantonrechter is niet vast komen te staan dat B het oogmerk had A nadeel toe te brengen. B heeft A niet verplicht de afscheidsdienst te verlaten. De kantonrechter gaat ervan uit dat B haar verzoek heeft gedaan vanuit haar vrees dat de onaangekondigde aanwezigheid van A een waardige afscheidsdienst in de weg zou staan, gezien de verstandhouding tussen partijen. Dat is niet onrechtmatig jegens A. De bekoelde relatie en het feit dat er geen contact meer bestond tussen A en moeder betekent dat A er daarom rekening mee had moeten houden dat zijn onaangekondigde aanwezigheid bij de afscheidsdienst de nodige emoties bij B op zou roepen. Het had dan ook op zijn weg gelegen om voorafgaand aan de dienst aan B te laten weten dat hij daarbij aanwezig wilde zijn, zodat zij daarop voorbereid was. Verder is niet gebleken dat A (op andere

wijze) in zijn persoon is aangetast. Om dit aan te kunnen nemen is niet voldoende dat sprake is geweest van meer of minder sterk psychisch onbehagen of een zich gekwetst voelen, maar geldt als uitgangspunt dat er sprake moet zijn van geestelijk letsel. Er is geen aanleiding om A een bedrag aan immateriële schadevergoeding toe te kennen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 09-01-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:118

Zaaknummer: 11137466 \ CV EXPL 24-1419

Rechters: P.J. Jansen

Advocaten: F.A. Rost Onnes en P.L. Groenveld

Wetsartikelen: 6:106 BW

RECHTSPRAAK

Vereffenaar is bevoegd de erven te vertegenwoordigen ter zake van een verzoek om een tegemoetkoming in geleden planschade.

In deze in de kern bestuursrechtelijke zaak heeft het college geoordeeld dat het niet heeft kunnen vaststellen dat de vereffenaar van een nalatenschap bevoegd is om namens de erven een verzoek om een tegemoetkoming in planschade in te dienen. Ook valt het indienen van zo'n verzoek volgens het college niet onder de taken van een vereffenaar, omdat het niet gaat om een bestaande vordering. De rechtbank gaat niet mee in die stelling. Op grond van artikel 4:211 lid 1 en 2 BW heeft een vereffenaar tot taak de nalatenschap als een goed vereffenaar te beheren en te vereffenen en vertegenwoordigt hij bij de vervulling van zijn taak de erfgenamen in en buiten rechte. De woning valt binnen de nalatenschap en het verzoek om een tegemoetkoming in planschade heeft betrekking op de gestelde waardevermindering van deze woning als gevolg van een bestemmingsplanwijziging. Voor zover recht zou bestaan op schadevergoeding, zou deze ten goede van de nalatenschap komen en dat is in het belang van zowel de erfgenamen als eventuele schuldeisers. Het indienen van het verzoek valt daarmee naar het oordeel van de rechtbank onder het beheer door een goed vereffenaar. Het college van burgemeester en wethouders heeft ten onrechte geoordeeld dat de vereffenaar de erfgenamen niet kon vertegenwoordigen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 08-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:4454

Zaaknummer: 22/1182

Rechters: D.J. de Lange, R. Grimbergen en R.H.W. Frins

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank volgt de deskundige in diens oordeel dat testatrice wilsonbekwaam was en legt de plaatsvervullingsclausule in het testament waarop wordt teruggevallen uit ten gunste van de legatarissen.

In geschil is de testeerbekwaamheid van erflaatster A. In een tussenvonnis (ECLI:NL:RBNHO:2024:13699) heeft de rechtbank overwogen dat de benoemde deskundige blijkens zijn rapport zijn oordeel onder andere heeft gebaseerd op stukken waarover gedaagden niet beschikten. Het ging om een brief van 25 januari 2024 van eisers aan de deskundige, met de daarbij gevoegde medische stukken. Vervolgens heeft de rechtbank geoordeeld dat deze omstandigheid niet leidt tot het oordeel dat het deskundigenrapport niet kan worden gevolgd, omdat sprake is van een omissie die op eenvoudige wijze kan worden hersteld. De rechtbank heeft eisers bevolen deze stukken in het geding te brengen. Uit ECLI:NL:RBNHO:2024:13706 volgt dat rechtbank niet twijfelt aan de authenticiteit van de stukken en verder van oordeel is dat door het late tijdstip van inbrengen van die stukken geen sprake is van een zodanige schending van artikel 21 Rv dat daaraan het gevolg moet worden verbonden dat het deskundigenbericht buiten beschouwing moet blijven. De overgelegde stukken betreffen immers vertrouwelijke medische gegevens van erflaatster. Daarom waren eisers niet verplicht om deze gegevens vooraf direct in het geding te brengen, maar mochten zij afwachten welke informatie de deskundige nodig achtte voor zijn onderzoek. Toen de deskundige deze informatie bij eisers opvroeg en eisers die informatie verstrekten aan de deskundige, waren eisers wel verplicht om deze gegevens ook te verstrekken aan gedaagden, hetgeen zij inmiddels ook hebben gedaan. Het bewijs van de stelling van eisers dat het testament nietig is vanwege de verstoorde geestesvermogens van erflaatster kan door alle middelen geleverd worden. De enkele omstandigheid dat er geen (medisch) onderzoek is gedaan bij erflaatster vlak voor of na het testen, mede als gevolg van het feit dat de notaris die het testament heeft verleden heeft nagelaten onderzoek te verrichten naar de geestestoestand van erflaatster maakt – zo de rechtbank – dus niet dat het bewijs niet geleverd kan worden. Dat bewijs kan namelijk ook op een ander manier geleverd worden, in dit geval door de beoordeling van een deskundige op basis van de wel beschikbare (medische) informatie, met gebruikmaking van zijn kennis en ervaring op zijn vakgebied en met

inachtneming van de eventueel op zijn vakgebied geldende regels, normen of gebruiken. De rechtbank volgt de conclusie van de deskundige die tot de conclusie is gekomen dat erflaatster, gezien de reeds in mei 2017 gediagnosticeerde uitgebreide cognitieve stoornissen bij de vastgestelde matig ernstige dementie met verdere achteruitgang in cognitief functioneren in de loop van 2017 en begin 2018, op 6 april 2018 niet in staat was de reikwijdte en mogelijke gevolgen van het testament te overzien, zij de informatie niet adequaat tot zich kon nemen, het niet kon begrijpen, er niet zelfstandig over kon oordelen en geen beslissing kon nemen. Volgens de deskundige is de wilsverklaring op 6 april 2018 onder invloed van de geestelijke stoornis gedaan en heeft de geestelijke stoornis een redelijke waardering van de bij de uiterste wilsverklaring betrokken belangen belet. Het testament van erflaatster van 6 april 2018 is derhalve nietig zodat moet worden teruggevallen op het testament van 7 september 2016. De legaten waarop eisers aanspraak maken, zijn in dit testament toegekend aan eiser 1 en 2 en de vooroverleden betrokkene. Eisers 3, 4 en 5 stellen dat zij de kinderen zijn van de vooroverleden betrokkene en beroepen zich op de testamentaire plaatsvervullingsbepaling die luidt dat dat bij vooroverlijden van 'erfgenamen' sprake is van wettelijke plaatsvervulling door zijn afstammelingen. De rechtbank volgt gedaagden niet in hun stelling dat de bepaling over plaatsvervulling niet van toepassing is op (het legaat aan) betrokkene, omdat hij geen erfgenaam zou zijn geweest van erflaatster, maar legataris. Bij de uitlegging van het testament van 7 september 2016 dient – zo de rechtbank – te worden gelet op de verhoudingen die de uiterste wil kennelijk wenst te regelen en op de omstandigheden waaronder de uiterste wil is gemaakt. De bepaling over de plaatsvervulling is opgenomen direct onder de bepaling over de legaten, en in hetzelfde artikel als de legaten. Eisers hebben bovendien voldoende toegelicht dat niet is gebleken dat erflaatster – met betrekking tot de plaatsvervulling – voor de legatarissen iets anders heeft gewild dan voor de erfgenamen en dat er geen grond is om aan te nemen dat erflaatster eisers 3, 4 en 5, allen petekinderen van erflaatster en met wie zij goed en frequent contact onderhield, heeft willen uitsluiten van de in het testament opgenomen plaatsvervulling. Dit alles wijst er voldoende duidelijk op dat de vermelding van uitsluitend 'erfgenamen' in de bepaling over de plaatsvervulling, berust op een vergissing of onzorgvuldigheid en dat bedoeld is de wettelijke plaatsvervulling ook van toepassing te verklaren op de (direct boven de plaatsvervulling genoemde) legatarissen. De rechtbank verwijst de zaak naar de rol, teneinde eisers de gelegenheid te bieden om aan te tonen dat eisers 3, 4 en 5 de enig erfgenamen zijn van de vooroverleden betrokkene.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13706

Zaaknummer: C/15/333355

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek om inlichtingen wordt afgewezen omdat eiseres (inmiddels) over de gevraagde stukken beschikt.

Uit het huwelijk van vader B en moeder A zijn twee kinderen, C en D, geboren. B overleed in 2014 en heeft in zijn testament een tweetrapsmaking opgenomen en A voor 1/100 en C en D voor het overig deel tot erfgenamen benoemd. A, C en D hebben die nalatenschap zuiver aanvaard. B heeft in haar testament C (eiser) en D (gedaagde) tot erfgenamen benoemd, en D tot executeur. Met het overlijden van moeder zijn de vorderingen van C en D uit de nalatenschap van A opeisbaar geworden. C heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard, D zuiver. D heeft de benoeming tot executeur aanvaard. C vordert o.m. veroordeling van D om diverse stukken in geding te brengen. C legt daaraan ten grondslag dat ten behoeve van de verdeling vereist is dat D inzage en afschrift verstrekt van alle bescheiden die nodig zijn voor een juiste berekening van de (omvang van de) nalatenschap en de verdeling ervan. C heeft diverse malen verzocht om inlichtingen, alsmede om de bijgewerkte boedelbeschrijving en de afschriften. Hoewel inmiddels alle schulden van de nalatenschap zijn voldaan en de executele reeds lange tijd geleden feitelijk tot een eind is gekomen, weigert D tot op heden de gegevens die zij als voormalig executeur tot haar beschikking heeft met C te delen. Primair op grond van de artikelen 4:146 BW, 4:148 BW en 4:151 BW en subsidiair op grond van artikel 843a Rv. De vorderingen worden grotendeels afgewezen omdat C (inmiddels) al beschikt over de gevraagde stukken en inlichtingen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 08-01-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:53

Zaaknummer: C/01/409296 / HA ZA 24-648

Rechters: E.J.C. Adang

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In de gegeven omstandigheden handelde de executeur niet onrechtmatig door bij de afwikkeling van nalatenschap van de langstlevende geen rekening te houden met de opeisbaar geworden vorderingen van het stief(klein)kind ter zake van het overlijden van eerststervende.

Deze zaak draait om de vraag of A, de executeur in de nalatenschap van X, onrechtmatig heeft gehandeld jegens B door bij de afwikkeling van de nalatenschap van X geen rekening te houden met de door het overlijden van X opeisbaar geworden vordering/erfdeel van de inmiddels overleden moeder (Q). Aan zijn vordering heeft B ten grondslag gelegd dat hij schade heeft geleden, omdat A toerekenbaar tekort is geschoten in het beheer van de nalatenschap van X en de afwikkeling daarvan. A heeft de executele afgewikkeld zonder rekening te houden met de vordering van B op de nalatenschap, met als gevolg dat die vordering niet volledig aan hem is uitbetaald. B houdt A verantwoordelijk voor de door hem geleden schade en stelt dat sprake is van een onrechtmatige daad. In eerste aanleg is geoordeeld dat A zijn taak als executeur niet juist heeft uitgevoerd en dat hem daarvan een persoonlijk verwijt kan worden gemaakt. A is veroordeeld tot betaling aan B van € 6.820,70. De kantonrechter achtte hiertoe redengevend dat A heeft verzuimd om bij de afwikkeling van de nalatenschap van X het aan B toekomende deel in de nalatenschap te betrekken, terwijl het juist tot de zorg van een goed executeur behoort dat hij bij de uitoefening van zijn taak met alle schuldeisers rekening houdt. A had volgens de kantonrechter moeten kunnen weten dat er sprake zou kunnen zijn van een vordering van de kleinkinderen op de nalatenschap van X. Eiser A komt hiertegen op met twaalf grieven. Het hof overweegt dat bij de beoordeling van de vraag of eiser A als executeur onrechtmatig heeft gehandeld in de zin van artikel 6:162 BW, tot uitgangspunt strekt dat een executeur bij de uitoefening van zijn taak zorgvuldig te werk moet gaan en de zorg van een goed executeur moet betrekken. A diende als executeur de schulden van de nalatenschap van X te inventariseren en deze, zo mogelijk, uit die nalatenschap te voldoen, alvorens de nalatenschap aan de erfgenamen ter beschikking te stellen ter verdeling. Vast staat dat A de aan B toekomende vordering wegens de schuld van X aan de moeder van B ten onrechte niet uit de nalatenschap van X heeft voldaan. Voor aansprakelijkheid is nodig dat A van deze gang van zaken persoonlijk een verwijt kan worden gemaakt. Dit is het geval als hij

met de betreffende schuld bekend was, dan wel daarmee in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs bekend had kunnen zijn en hij deze schuld desondanks niet uit de nalatenschap heeft voldaan, alvorens deze aan de erfgenamen ter beschikking te stellen voor de verdeling. Tussen partijen staat vast dat A niet bekend was met de vordering zodat ter beoordeling voorligt of hij in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs bekend had moeten zijn met deze vordering. A was executeur van de nalatenschap van X en X stamt niet van X af. In het testament van X zijn de erfgenamen duidelijk vermeld en is tevens uitdrukkelijk bepaald dat de afstammelingen van Q (onder wie B) zijn onterfd. Uit het testament noch uit de verklaring van erfrecht kon A dus afleiden dat B nog een vordering op de nalatenschap had. Gesteld noch gebleken is dat de notaris tijdens de executele aan A heeft medegedeeld dat er een vordering op de nalatenschap van X kon zijn wegens de nalatenschap van diens vooroverleden echtgenote. Ook is gesteld noch gebleken dat A toen kon beschikken over het testament van die vooroverleden echtgenote. Hierom kan A, na de mededeling van B tijdens de uitvaart van X, in redelijkheid niet worden verweten geen nader onderzoek te hebben gedaan naar het bestaan van de vordering van B. Dat geldt temeer omdat A geen professionele erfrechtelijke achtergrond heeft of anderszins noemenswaardige ervaring heeft. Gesteld noch gebleken is dat B zich voor het moment waarop A zijn taak en beheer als executeur had afgerond, zich jegens A heeft beroepen op het hem toekomende vorderingsrecht. Het hof concludeert dat niet kan worden geoordeeld dat A in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs met het vorderingsrecht van B bekend had moeten zijn en dat derhalve evenmin kan worden geoordeeld dat A door deze schuld niet uit de nalatenschap te hebben voldaan voordat hij deze aan de erfgenamen ter beschikking stelde, bij de uitoefening van zijn taak als executeur onzorgvuldig te werk is gegaan. Het voor de persoonlijke aansprakelijkheid van A vereiste verwijt ontbreekt dus. Het betoog van B dat ook het Bureau Nalatenschappen van mening is dat A steken heeft laten vallen in zijn hoedanigheid als executeur, maakt dit niet anders. Hieruit kan immers niet worden opgemaakt dat en waarom A persoonlijk een verwijt kan worden gemaakt. Volledigheidshalve overweegt het hof dat, ook als ervan wordt uitgegaan dat de notaris, die de verklaring van erfrecht had opgesteld, A op de mogelijkheid van erfrechtelijke vorderingen zoals die van B had moeten wijzen, en dat de notaris in zoverre een fout heeft gemaakt, de notaris in dit verband niet geldt als een door A ten behoeve van de uitvoering van de executele ingeschakelde hulppersoon, nog daargelaten de vraag of A voor een fout van de notaris in privé aansprakelijk kan worden gehouden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-01-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:20

Zaaknummer: 200.332.448/01

Rechters: M.J. Alt-van Endt, J. Jonkers en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Los van de vraag of deze tot de nalatenschap dan wel aan de ene zus toebehoren, had de andere zus de kistjes niet uit de woning van erflaatster mogen meenemen.

Eiseres A en gedaagde B zijn zussen en samen met broer C de kinderen en erfgenamen van hun in 2024 overleden moeder. Moeder was de laatste periode van haar leven hulpbehoevend en aan huis gebonden. A verleende in die periode in de woning van moeder zorg aan haar moeder, samen met haar dochter X. B heeft na het overlijden twee kistjes uit de woning van moeder meegenomen. De kernvraag die in dit kort geding moet worden beantwoord, is of B moet worden veroordeeld om de kistjes aan A af te geven omdat, zo A stelt, de kistjes van haar zijn en dat zij voor haar levensonderhoud afhankelijk is van de inhoud daarvan. De voorzieningenrechter wijst de vordering grotendeels toe. A is erin geslaagd voldoende aannemelijk te maken dat zij, en niet moeder, bezitter was van de kistjes. Op voorhand valt echter niet uit te sluiten dat de uitkomst in de bodemprocedure is dat de inhoud van de kistjes aan de nalatenschap behoort en dat die inhoud aan de nalatenschap zal moeten worden geretourneerd. Die mogelijkheid geeft B echter nog niet het recht om de kistjes heimelijk uit de woning van moeder mee te nemen. Een dergelijke vorm van eigenrichting is niet toelaatbaar (vgl. art. 3:125 lid 2 BW). Als B meent dat de inhoud van de kistjes aan de nalatenschap toebehoort, staan haar wettelijke middelen ten dienste om de rechten die zij als erfgenaam van de nalatenschap pretendeert te hebben, veilig te stellen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 18-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:22435

Zaaknummer: C/09/673284 / KG ZA 24-897

Rechters: R.C. Hartendorp

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank legt een aan een in 1854 afgegeven legaat (van een aanzienlijke collectie schilderijen) verbonden last uit en concludeert dat onderbruikleen is toegestaan.

Een omvangrijke en in kunsthistorisch opzicht belangrijke collectie schilderijen is bij testament van 1847 onder voorwaarden gelegateerd aan de Gemeente Amsterdam. Erflater is in 1854 overleden en het legaat is door de Gemeente aanvaard. Aan het legaat is o.m. de last verbonden (1) dat de schilderijen uit de collectie steeds bij elkaar dienen te blijven, (2) in een daartoe geschikt lokaal in Amsterdam, (3) onder vermelding van de naam van erflater en (4) bezichtiging tegen betaling mogelijk dient te worden gemaakt en de opbrengst ten goede moet komen aan de armen van de stad. Ook (5) dienen de schilderijen bewaard te blijven voor de stad of Nederland. De collectie is door de gemeente in beheer gegeven en geplaatst bij het Rijksmuseum en het Amsterdam Museum. Op 2 juli 1975 heeft de gemeente Amsterdam op grond van de Wet van 1925 'tot herziening in het algemeen belang van bij erfstelling of legaat gemaakte bedingen' (de Museumwet) een verzoek ingediend bij de Hoge Raad tot opheffing van de testamentaire last zodat de collectie zowel in het Rijksmuseum als in het Amsterdam Museum kan worden tentoongesteld. De Hoge Raad heeft bij beschikking van 30 januari 1976 de testamentaire last niet opgeheven, maar het bij vermeld legaat gemaakte beding herzien door toe te voegen, voor zover relevant: 'In afwijking van het beding dat de verzameling schilderijen steeds bij elkaar zal moeten blijven mag het Gemeentebestuur in overleg met het Rijk de verzameling ook in dier voege splitsen dat een gedeelte in het Rijksmuseum te Amsterdam en een gedeelte in het Historisch Museum Amsterdam (thans het Amsterdam Museum) zal worden geplaatst.' De Gemeente verzoekt, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad een verklaring voor recht dat het tijdelijk in (onder)bruikleen geven van de schilderijen van de collectie aan tentoonstellingen buiten het Rijksmuseum en Amsterdam Museum, dat wil zeggen aan derde partijen in binnen- en buitenland, is toegestaan volgens de aan het legaat verbonden testamentaire last. De rechtbank wijst die primair gevorderde verklaring voor recht van de gemeente Amsterdam toe. Dit is in overeenstemming met de uitleg die de rechtbank aan de testamentaire last van erflater geeft. Om die reden hoeft de testamentaire last niet te worden gewijzigd of (gedeeltelijk) te worden opgeheven. Sinds het moment van opstellen van het testament door erflater is ruim anderhalve eeuw verstreken en

is de wereld veranderd, waaronder de gebruiken in de kunstwereld, de mogelijkheden om kunstwerken veilig uit te lenen en te vervoeren en het belang van mobiliteit van kunstcollecties. Collectiemobiliteit houdt in dat kunstwerken in een brede, al dan niet internationale, context moeten kunnen worden gezien en in fysiek opzicht aan een breed publiek worden tentoongesteld via (onder)bruikleen. Binnen de politiek zijn kaders vastgelegd voor collectiemobiliteit. Bezien tegen de achtergrond van de tijdsperiode waarin erflater de testamentaire last heeft opgesteld, ademt de testamentaire last dat erflater de wens had dat zijn collectie schilderijen zo veel mogelijk, met vermelding van de naam van erflater, zou worden tentoongesteld. Gelet op die wens van erflater, moet de testamentaire last op zodanige wijze worden begrepen dat erflater daarmee de mogelijkheid tot (onder)bruikleen, zoals hedendaags gebruikelijk is binnen de kunstwereld, niet heeft willen uitsluiten. Concluderend betekent dit alles dat – internationale – (onder)bruikleen met als doel dat de schilderijen in een museum worden getoond, onder de huidige testamentaire last van erflater is toegestaan. Er is geen reden om aan te nemen dat erflater (tijdelijke) (onder)bruikleen heeft willen uitsluiten indien dit in overeenstemming is met de algemeen geldende normen voor bruikleenovereenkomsten zoals deze door musea gehanteerd worden. De rechtbank ziet in de testamentaire last, mede gelet op de zeer zorgvuldige wijze waarop de musea met de collectie omgaan, geen noodzaak om daarbovenop nog specifieke voorwaarden aan de gemeente Amsterdam als lastbevoordeelde op te leggen. Een verklaring voor recht is mogelijk mits de verzochte verklaring voor recht binnen de grenzen blijft van de in het geding zijnde wetsbepaling en zich beperkt tot de vaststelling van de rechtsverhouding in geschil, een en ander onverminderd de eisen die de artikelen 3:302 en 3:303 BW in het algemeen aan het geven van een verklaring voor recht stellen. De uitleg van de testamentaire last heeft in dit geval geen algemene strekking, maar beperkt zich mede gelet op de aard van de zaak en het gegeven dat er geen nakomelingen van erflater bekend zijn, tot de uitleg van het testament van erflater ten behoeve van de gemeente Amsterdam als lastbevoordeelde. Het betreft dan ook geen toewijzing van een verklaring voor recht met oogmerk van werking jegens eenieder. De uitleg beperkt zich tot de verhouding tussen erflater en de gemeente Amsterdam als lastbevoordeelde. De primair gevorderde verklaring voor recht wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 09-01-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:113

Zaaknummer: C/13/752292 HA RK 24-196

Rechters: C.M.E. de Koning, T.H. van Voorst Vader en P. Vrugt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij het vaststellen van de omvang van de legitieme portie van de kinderen uit zijn eerste huwelijk gaat de rechtbank ervan uit dat erflater een schenking deed door een aan hem schuldig erkend bedrag kwijt te schelden aan de kinderen uit zijn tweede huwelijk.

Eisers 1 en 2 zijn een zoon en kleindochter uit het eerste huwelijk van de in 2019 overleden A. Gedaagden 1 en 2 zijn de zoons van A uit zijn tweede huwelijk met B. B is in 2004 overleden en had aan A een recht van vruchtgebruik gelegateerd, onder meer op een tweetal panden. A en gedaagden hebben in 2006 afgesproken dat in plaats van afgifte van het vruchtgebruik, gedaagde aan A een bedrag van € 531.051 schuldig zouden erkennen. A heeft die schuld (minus een contant betaald bedrag van € 50.000) vervolgens uit vrijgevigheid ten titel van gift kwijtgescholden. Eisers vorderen betaling van hun (aanvullende) legitieme portie in A's nalatenschap. Bij de berekening daarvan zijn zij uitgegaan van een gift van erflater aan gedaagden van € 531.051. Gedaagden betwisten dat sprake is van een gift die ten laste is gekomen van het vermogen van A. De rechtbank wijst de vordering van eisers tot betaling van hun (erfdeel + aanvullende) legitieme grotendeels toe en overweegt daarbij dat het gelegateerde vruchtgebruik tot het vermogen van A behoorde. A heeft geen aanspraak gemaakt op afgifte van het vruchtgebruik en de schuld van gedaagden die daarvoor in de plaats is gekomen kwijtgescholden. Daardoor zijn zij verrijkt, ten koste van het vermogen van A. Een en ander staat ook zo in de betreffende notariële akte, zodat sprake is van een schenking. Dat fiscale motieven daarbij een rol hebben gespeeld brengt daarin – zo de rechtbank – geen verandering. Ook gaat de rechtbank voorbij aan het niet-ontvankelijkheidsverweer van gedaagden dat eiser 2 de vordering ten onrechte niet als vereffenaar in de nalatenschap van zijn vooroverleden ouder heeft ingesteld. Van vereffening van de nalatenschap van die vooroverleden ouder is alleen sprake bij beneficiaire aanvaarding. Volgens de verklaring van erfrecht heeft eiser 2 die nalatenschap echter zuiver aanvaard door het verrichten van feitelijke gedragingen (vgl. 4:192 lid 1 BW). Weliswaar heeft eiser 2 ter griffie van de rechtbank Noord-Nederland verklaard die nalatenschap beneficiair te aanvaarden, maar die verklaring heeft geen effect gehad indien de feitelijke gedragingen van eiser 2 hebben plaatsgevonden vóór de datum van die verklaring. Maar ook als de rechtbank ervan uitgaat dat de verklaring van beneficiaire aanvaarding wel effect heeft gehad en dus sprake is van vereffening van de

nalatenschap van de vooroverleden ouder, slaagt het ontvankelijkheidsverweer niet. In de gegeven omstandigheden, waarin in de dagvaarding is vermeld dat eiser 2 de vordering baseert op haar positie in de nalatenschap van haar ouder van wie zij de enige erfgenaam is en dus ook de enige vereffenaar, is de rechtbank van oordeel dat het niet expliciet vermelden van haar hoedanigheid van vereffenaar niet tot niet-ontvankelijkheid van eiser 2 leidt (vgl. HR 22 oktober 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP1435, r.o. 3.5).

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 14-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13695

Zaaknummer: 345910

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de rechthebbenden ontslaat de kantonrechter de bewindvoerder die gelden naar zijn eigen rekening overboekte en benoemt een opvolger.

Erflaatster heeft in haar testament haar kinderen (verzoekster A en minderjarige B) tot erfgenamen benoemd en een testamentair bewind ingesteld over hetgeen A en B uit haar nalatenschap ontvangen. Dit testamentair bewind is ingesteld tot het 23e levensjaar van de kinderen. Verweerder X is benoemd tot testamentair bewindvoerder en heeft deze benoeming aanvaard. Erflaatster heeft onder meer bepaald dat de testamentair bewindvoerder verplicht is om jaarlijks rekening en verantwoording af te leggen aan de erfgenamen vanaf het moment dat zij 18 jaar worden. Het verzoek strekt tot het ontslag van X. A en B maken zich zorgen over de manier waarop X het beheer voert. Op bankafschriften van een van de ervenrekeningen is te zien dat X regelmatig grote bedragen naar zijn eigen rekening heeft overgemaakt zonder dat hij een goede verklaring heeft gegeven. Ook heeft X na het overlijden jaren in het vakantiehuis van erflaatster gewoond zonder daarvoor een vergoeding te betalen. Ook heeft hij niet voldaan aan de verplichting om rekening en verantwoording af te leggen aan A toen zij achttien jaar werd. Met deze handelwijze is X volgens de kantonrechter in ernstige mate tekortgeschoten in de vervulling van zijn taak. Reden voor het ontslag van X en de benoeming van een nieuwe bewindvoerder.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:7102

Zaaknummer: 11301413 UB 24-534

Rechters: A.M. Crouwel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering van erven uit hoofde van het in samenlevingsovereenkomst van erflater opgenomen verblijfsbeding is conform dit beding opeisbaar geworden door het hertrouwen van de partner.

Eisers zijn de erfgenamen van A, hun in 2011 overleden vader. A woonde samen met zijn partner B (gedaagde). In een samenlevingscontract is A met B overeengekomen dat bij overlijden alle gemeenschappelijke bezittingen, waaronder de gezamenlijke woning, aan B verblijven, onder de verplichting van haar om de helft van de waarde daarvan schuldig te erkennen aan eisers. De daaruit voortvloeiende vordering is in principe tijdens het leven van B niet opeisbaar, maar wordt wel opeisbaar in de situatie dat zij gaat samenwonen als ware zij gehuwd, of in het huwelijk treedt zonder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen. Van opeisbaarheid is in dat geval dan toch weer geen sprake in het geval zij zekerheid verstrekt voor de vordering. Nadat zij in 2014 is gaan samenwonen met haar nieuwe partner, is B in 2016 met hem getrouwd onder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen. B heeft destijds geen zekerheid verstrekt. Ook is nagelaten de vordering van eisers schuldig te erkennen en de hoogte ervan vast te stellen, terwijl zij daartoe op grond van het samenlevingscontract wel verplicht was. In een tussenvonnissen heeft de rechtbank geoordeeld dat de vordering van eisers in beginsel opeisbaar is geworden doordat B in 2014 is gaan samenwonen. De rechtbank heeft B vervolgens in de gelegenheid gesteld bewijs over te leggen dat zij nu alsnog redelijke zekerheid heeft verstrekt voor de vordering en daarnaast bescheiden aan te leveren om de hoogte van drie bankrekeningen van erflater per datum overlijden vast te stellen. De rechtbank stelt vast dat B geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid alsnog redelijke zekerheid te bieden. Ter zitting is gesproken over de mogelijkheid een (tweede) recht van hypotheek te vestigen, maar B heeft daar kennelijk uiteindelijk niet voor gekozen, ondanks de namens haar ter zitting uitgesproken bereidheid daartoe. Het aanbod dat B wel heeft gedaan (het op de woning laten rusten van het door eisers gelegde beslag) is niet aanvaard. Niet gezegd kan worden dat eisers dat aanbod in redelijkheid niet hadden kunnen weigeren, al was het maar omdat de voorgestelde zekerheid in geval van een faillissement van B komt te vervallen. De rechtbank concludeert dat de vordering van eisers opeisbaar is geworden en stelt de omvang daarvan vast.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13708

Zaaknummer: C/15/347015

Rechters: A.J. Wolfs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De in het incident gevorderde schriftelijke informatie is (te) generiek omschreven zodat niet is voldaan aan de vereisten van artikel 843a Rv.

Eiseres A vordert in hoofdzaak dat de rechtbank gedaagde B veroordeelt op grond van het finale verrekenbeding in de tussen haar en erflater geldende huwelijkse voorwaarden tot het aan A uitkeren van 50% van de waarde van de nalatenschap van erflater. In het incident vordert A de veroordeling van B om ex artikel 843a Rv aan A te verstrekken de schriftelijke informatie waaruit de vermogenssituatie van erflater op de sterfdag blijkt, op straffe van verbeurte van een dwangsom. A heeft – zo de rechtbank – volstaan met een ruime en generieke omschrijving van de gegevens waarvan inzage wordt verlangd. Artikel 843a Rv vereist echter dat A de bescheiden waarvan zij inzage verlangt, specificceert. Daartoe moet A ook in staat worden geacht, mede omdat zij blijkens de dagvaarding beschikt over voldoende aanknopingspunten over de samenstelling van de nalatenschap. De vordering is dan ook op grond van artikel 843a Rv niet toewijsbaar. Dit geldt temeer nu A een dwangsom vordert als de gevraagde informatie niet (tijdig) wordt verstrekt. Nu onduidelijkheid bestaat over welke bescheiden A van B vordert, zou toewijzing van die vordering op straffe van verbeurte van een dwangsom immers voorzienbaar leiden tot executiegeschillen tussen partijen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 18-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13710

Zaaknummer: , C/15/355946 / HA ZA 24-462

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bekrachtigt de beschikking waarin de meerderjarigebewindvoerder van een erfgenaam wordt gemachtigd om de nalatenschap namens deze af te wikkelen.

De moeder van verzoekster A is overleden. Over de goederen van A was een bewind ingesteld met X als bewindvoerder. Uit het dossier begrijpt het hof dat er over de goederen die A als rechthebbende toebehoren of zullen toebehoren een bewind is ingesteld en dat Q de bewindvoerder is. In eerste aanleg heeft de rechtbank aan Q machtiging verleend om de nalatenschap van moeder namens A af te wikkelen en hiervoor een vergoeding in rekening te brengen ten laste van de nalatenschap. A stelt in beroep dat Q heel goed weet dat het de uitdrukkelijke wens van A is dat zij zelf de nalatenschap van haar moeder wil en kan afwikkelen. A stelt dat de bewindvoerder achter haar rug heeft gehandeld, onnodig veel kosten maakt en eraan voorbijgaat dat A, hoewel onder bewind gesteld, ook zelf wensen kan en mag hebben als het gaat om de afwikkeling van de nalatenschap van een ouder. A wil dit in haar eigen tempo doen. Dat het lang duurt, vindt A niet erg. De bewindvoerder behoort deze wensen te respecteren. Q geeft aan dat omdat er geen vooruitgang zat in de afwikkeling van de nalatenschap, hij de rechtbank heeft verzocht een machtiging af te geven om de nalatenschap voor A af te wikkelen. Q heeft aan A en haar advocaat informatie gevraagd en hun een ultimatum van twee weken gesteld, mede omdat al vanaf november 2022 tot heden vaker niet op e-mails werd gereageerd en de advocaat zijn toezeggingen niet nakwam, zoals het regelen van de aanvaarding. Nadat Q beneficiair heeft aanvaard is aan A en haar advocaat diverse keren gevraagd om een verklaring van erfrecht. Q vraagt zich af waarom A geen verklaring van erfrecht heeft laten opstellen, omdat ze daarmee toegang zou kunnen krijgen tot de bankrekening van haar moeder, waarmee de nalatenschap eenvoudiger kan worden afgewikkeld. Het hof acht het onder deze feiten en omstandigheden alleszins redelijk en begrijpelijk dat Q zich tot de kantonrechter heeft gewend om een machtiging te verkrijgen om de nalatenschap namens A af te wikkelen. Dit behoort ook tot de eigen taken en verantwoordelijkheden van Q. De bestreden beschikking wordt bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3674

Zaaknummer: 200.342.493_01

Rechters: L.M.H. Nelissen, C.N.M. Antens en E.M.C. Dumoulin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof geeft de in de plaats gestelde executeur de gelegenheid om te reageren op het standpunt van de erven dat ook aan deze (in de plaats gestelde) executeur conform het testament geen loon toekomt.

In een tussenbeschikking van oktober 2024 (ERF 2024-0571) heeft het hof eerst geoordeeld dat de Stichting door indeplaatsstelling executeur is geworden in de nalatenschap van erflaatster en heeft het de Stichting ontvankelijk verklaard in haar verzoek tot vaststelling van een beloning op grond van artikel 4:144 lid 3 BW in samenhang met artikel 4:159 lid 3 BW. Vervolgens heeft het hof geconstateerd dat de erfgenamen niet als belanghebbenden in de procedure zijn betrokken. Het hof achtte dit toch noodzakelijk omdat het in deze zaak gaat om aanpassing van het testament van erflaatster. Het hof heeft de Stichting opgedragen om alsnog de erfgenamen in het geding op te roepen waarna de erfgenamen in de gelegenheid zijn gesteld om hun reactie op het verzoek van de Stichting tot toekenning van loon schriftelijk kenbaar maken, dan wel om een tweede mondelinge behandeling te verzoeken. De erfgenamen hebben naar aanleiding van de tussenbeschikking een uitgebreide reactie geschreven waarin zij aangeven dat zij door de Stichting vooraf niet op de hoogte gesteld waren van deze procedure. Pas na de door het hof opgedragen oproeping in hoger beroep zijn zij op de hoogte geraakt van het verzoek van de Stichting om in afwijking van het testament van erflaatster loon toe te kennen. De erfgenamen zijn pas op 27 maart 2024 formeel op de hoogte gesteld dat de Stichting in de plaats is getreden van de executeur, terwijl de Stichting al op 2 januari 2024 executeur is geworden. De erfgenamen zijn van mening dat de Stichting de rol van executeur heeft aanvaard van een nalatenschap die in overeenstemming is met het door haarzelf als notariaat opgestelde testament. In dit testament is opgenomen dat er geen loon wordt toegekend voor de werkzaamheden van de executeur. De Stichting heeft de gelegenheid gehad om contact op te nemen met de erfgenamen en had een voorstel kunnen doen met betrekking tot de beloning, maar dit heeft zij niet gedaan. De erfgenamen komen tot de conclusie dat het testament ongewijzigd moet blijven en dat de Stichting dus niet betaald krijgt voor haar werkzaamheden. Zij vinden het niet redelijk dat de Stichting in de openingsbrief heeft opgenomen dat de gemaakte uren maandelijks in mindering worden gebracht op het saldo van de nalatenschap, terwijl zij de voorwaarden in het testament zelf heeft opgesteld. Daarnaast achten de erfgenamen de werkwijze van de Stichting

onbetrouwbaar, zij menen dat deze werkwijze niet past bij wat er van het notariaat verwacht mag worden en beraden zich op de vraag of zij een klacht gaan indienen bij de tuchtrechter. Redengevend is dat de erfgenamen pas laat door de Stichting op de hoogte zijn gesteld dat zij in plaats was gesteld. Thans geeft het hof de Stichting de gelegenheid om zich uit te laten over de reactie van de erfgenamen aangaande het loon en de door het hof ambtshalve onderkende vertrouwensvraag (art. 4:149 lid 2 BW).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3673

Zaaknummer: 200.342.180_01

Rechters: R.R.M. de Moor, J.B. Smits en T. van der Valk

Wetsartikelen: